

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Péniek
1931 * április 17

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

87. szám
XXXVII. évtől szám

Ara 5 lei

Királyi szavak a pártvezérekhez

A kormánykrízis sorsdöntő órái Titulescu programja és a pártok

Titulescu

Bukarest, április 15.

Kedden este félhatkor megtörtént a pártvezérek koronatanácsszerű királyi kihallgatása. Nem hiányzott senki, ami belpolitikai körökben érdemelt feltűnést keltett s amiből súlyosabb természetű következtetéseket lehet levonni. A pártvezérek nem helyezkedhettek szembe a király határozott óhajával, amit már parancsnak is tekinthettek.

Titulescu már öt órakor megjelent a királyi palotában. Utána Duca, majd Bratianu George. Fél hat előtt néhány perccel szinte egyszerre érkezett meg a többi pártvezér. Jorga az utolsó előtti volt. Autóval érkezett Valeni de Muntenből, holott délelőtti táviratilag tudatta az Adevéru szerkesztőségével, hogy nem jön. A legutolsó volt és a legutolsó percben érkezett Averescu marsall. Ő is eljött, holott Gogát bizta meg a képviselővel. Időközben úgy látszik, Jorga is, Averescu is határozott figyelemztetést kaptak.

A király dolgozószobájának ajtaja pontosan fé hatkor nyílt meg. Megjelent az uralkodó. A pártfőnökök félórán állottak fel s úgy hallgatták végig a király beszédét, amely rendkívül erőteljes és határozott volt.

Királyi szavak a pártvezérekhez

— Amint már az egyéni audienciák alkalmával elmondtam Önöknek, — kezdte a király, — amióta Károly és Ferdinánd királyok dicső trónját elfoglaltam, mindig az volt a tervem, hogy egyetlen kézben egyesítsem az ország összes erőit. Most, úgy találom, hogy itt az idő, amikor óhajításom teljesedésbe mehet. Ezért biztam meg Titulescut, a nemzeti egység kormányának megalakítására.

— Önök közül mindnyájan — folytatta a király — az elmúlt hónapok alatt kifejtették nekem, hogy milyen nehéz helyzetben élünk. Sürgős intézkedéseket kértek tőlem, hogy megszűnhessenek ezek az állapotok. Az országnak ma sokkal inkább, mint bármikor szüksége van az olyan kormányra, amely a legnagyobb erőket egyesíti magában, mert csak így tehetjük meg a körülményektől követelt intézkedéseket. Minden ország politikájának történetében vannak olyan pillanatok, amikor a szó legszentebb értelmében vett hazafiasság parancsoló szükségé válik. Pillanatig sem akarom kétségbe vonni sem az Önök, sem az Önöktől képviselt pártok hazafiasságát. Éppen ezért újlag román érzelmetekre és lelkiismeretükre hivatkozom.

— Az, aki bármilyen ok, vagy indoklás alapján kivonná magát a parancsoló kötelesség alól, egyedül fogja vi-

selni a felelősséget a történelem és az ország összes lelkiismeretes polgárai előtt. En elhatároztam, hogy együgyűtöm az összes kötelességteljesítő és lelkiismeretes erőket.

— Néhány nap óta, mióta a jelenlegi krízis tart, valamennyien mérlegeltek a minél szélesebb és minél becsületesebb irányu összmunka lehetőségeit és feltételeit az ország javára. Megelégedéssel állapíthatom meg, hogy a kormányzás programjára vonatkozólag nincs Önök között nézeteltérés. Nem tudom elhinni, hogy a többi feltételekre nézve, amelyek elintézetlenek s a melyek az erők egymásközi viszonyából származnak, és amely erőket a nemzeti egység kormányra javára kell értékesíteniük, — ne jöhetne létre a megegyezés.

— Kérem tehát Önöket, hogy holnap estig a pártok közötti egyezség teljes legyen, mert azt akarom, hogy az a kormány, amit teljes lelkemből és mélyszégyen meggyőződéssel kívánok, a holnapi nap folyamán megvalósítható legyen. Ma amikor a legnagyobb nehézségekkel állunk szemben, olyan nehézségekkel, amelyek előreláthatólag még nőni fognak, szüksége van Romániának az olyan kormányra, amely minél több erőt egyesít magában.

— Azok, akik teljes őszinteséggel

válaszolnak felhívásomra, be fogják igazolni, hogy tudatában vannak annak a politikai szerepnek, mely ebben az országban osztályrészült jutott nekik. Amennyiben, a legnagyobb sajnálatomra, a nemzeti egység kormánya

Jorga és Lupu szót kérnek

A pártfőnökök némán hallgatták végig az uralkodó beszédét. A nagy pártok vezetői nem akartak felszólalni. Végül Jorga és Lupu engedélyt kértek, hogy véleményüket nyilváníthassák. Egyöntetűen kijelentették, hogy nem ismerik még teljesen Titulescu gazdasági programját.

Lupu kérte, hogy a designált miniszterelnök mutassa be nekik a programját.

Jorga néhány pillanatnyi gondolkodás után teljes őszinteséggel jelentette ki, hogy nem hajlandó belépni a koncentrációs kormányba, sőt még a támogatására sem vállalkozhatik.

A többi pártvezérek megnyilatkozásairól nincs jelentésünk. Lehetséges, hogy éltek a kapott 24 órás gondolkodási idő jogával és nem mondtak semmit.

A kihallgatás egyébként szinte egy óra hosszat tartott.

nem valósulhatna meg, úgy én semmi felelősséget nem fogok magamon érezni, mert tiszta lelkiismerettel állíthatom, hogy minden lehető elkövettem, amit a király ilyen helyzetben megtehet.

Elsőnek Titulescu távozott a királyi palotából.

Duca magához kérte az autójába. Maniu, Bratianu George és Lupu várakoztak a palota lépcsőjén, míg az ajtónálló a lépcsőhöz rendeli autójukat. Az újságírók valóságos rohamot intéznek a három pártfőnök ellen. A pártfőnökök azonban zárkóztattak viselkednek. Csak annyit árulnak el, hogy a király újból megleghatározottan intézett hozzájuk a nemzeti egység kormányának megalakítása érdekében. A tárgyalásokat szerda estig be kell fejezniük és válaszukat el kell juttatniuk Titulescuhoz, aki csütörtökön délelőtti végleges jelentést tesz a királynak.

Jorga volt az utolsó, aki autójára ült. — Az a benyomásom, — mondotta az újságíróknak, — hogy öfelseje nem felszólítást intézett a pártvezérekhez, hanem parancsot adott nekik. Ki merne ennek ellenszegülni. En megyek vissza Valeni de Muntenibe...

A király parancsa elől kitérni nem lehet

Bukarest, április 15.

A tegnapi királyi kihallgatás hatása még erősen érzik a pártokon. Az általános hangulat az, hogy a király parancsa elől kitérni lehetetlen, a nemzeti egység kormányát tehát minden körülmények között létrejön. Ilyen körülmények között a politikai pártok iszonyú erőfeszítéseket tesznek, hogy az idő lejártá előtt biztosíthassák maguknak a körülmények közötti lehető legjobb helyzetet.

Hírek szerint a két nagy párt, a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között lényegében már létrejött a megegyezés s inkább a kispártokkal: Lupuval, Bratianu Georgeval és Averescu pártjával van a baj. Titulescu ugyanis a két nagy pártot fekteti a főszűrt s így a kispártok kényszerhelyzetben lévő, hátrányos helyzetbe kerültek, ami ellen erősen tiltakoznak.

Az már világos, hogy a megegyezés nem Titulescu várható programja körül vajúdik. A mandátumokról és a miniszteri tárcákról van szó. Titulescu ezt az ajánlatot tette a pártoknak:

A nemzeti parasztpártnak biztosít 90 mandátumot,

a liberálisoknak 75-öt,
a georgistáknak 40-et,
Averescu pártjának 30-at,
Lupunak 20-at.

A kisebbségeknek és a szociálistáknak 50—60 mandátumot tart fenn. Ami megmarad a 316-ból, azt magának tartja meg.

A miniszteri tárcák elosztására vonatkozólag Titulescu a következő tervezetet terjesztette a pártok elé:

A nemzeti-parasztpárt kap 2 miniszteri tárcát,

a liberális párt 2 miniszteri tárcát, Bratianu George 1 és Averescu 1 miniszteri tárcát.

Ez összesen hat. Titulescu magának tart még egy tárcát és szabadon rendelkezik a belügyi, külügyi és pénzügyminiszteri tárcákkal. Államtitkárok nem lesznek. A miniszterek személyi utkárokkal dolgoznak majd.

Titulescu ajánlatát, a miniszteri tárcák szétosztása kérdésében, a nemzeti-parasztpárt még nem fogadta el teljesen. Maniu kijelentette, hogy nem miniszteri tárcákra vadászik, viszont partja presztízse érdekében kénytelen ragaszkodni ahhoz, hogy a nemzeti-parasztpárt eggyel több tárcát kapjon, mint a liberálisok.

A mandátumelosztásnál sem tiszta még a helyzet. Itt a liberálisok ragaszkodnak ahhoz, hogy legalább annyi mandátumuk legyen, mint a nemzeti-parasztpártnak. Hivatkoznak az utóbbi időben megnőtt népszerűségükre s bizonyítékul felajánlották azt, hogy külön listával indulnak a választási küzdelemben. Ebben az esetben természetesen a nemzeti-parasztpárt is külön listával indulna, amibe a két pártok érhetően nem mennek bele. Erről tehát komolyan tárgyalni sem lehet. Nem vehette komolyan Titulescu a nemzeti-parasztpártnak azt az ajánlatát sem,

hogy a jelenlegi parlamenttel még szavaztassa meg az új választói törvényt s csak azután folytassa le az új választásokat.

MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜLI TANÁCSKOZÁSOK.

Kedd estétől kezdve megszakítás nélkül folynak a tanácskozások. Különösen a kis és nagy pártok közötti megegyezés szerepel most a napirenden. Érdekes, hogy a Lupta a kis pártokat kisanaltantnak, a nagy pártokat pedig nagyantantnak keresztelte el.

Kedden este Titulescu előbb Maniuvall tárgyal, majd Ducával ült össze hosszabb tanácskozással. A tárgyalások során mentek és jóhangulatban értek véget. Valószínűnek látszik, hogy a két nagy párt már nem gördít semmi akadályt a nemzeti egység kormánya elé. Titulescu kijelentette, hogy Maniunak, mint Ducának, hogy a választások idejére magának tartja meg a belügyi tárcát, azután a külügyet veszi át.

A két pártvezérrel folytatott tanácskozás után Franasoviciut és Tatarescut kérte magához Titulescu. A választások technikai lebonyolításáról tárgyalt velük. Szerdán délelőtti Lupu, Goga és Bratianu George voltak kihallgatáson Titulescunál. Valószínű, hogy a kis pártok vezetői az utolsó követelésüket, vagy inkább kérésüket tolmácsolták a designált miniszterelnöknek.

A liberálisok kedden este Anghelեսen lakásán gyűltek össze, hogy megtárgyal-

ják Titulescu ajánlatait. Határozatukról nem szivárgott ki semmi, hírek szerint azonban ragaszkodni kívánnak ahhoz, hogy ugyanannyi mandátumot kapjanak, mint a nemzeti parasztpárt, ezért is tették a külön listával való választási harcra való ajánlatot.

Szerda délelőttre a liberális vezérkar újabb tanácskozást tűzött ki, de a dolgok még nem értek meg eléggé s így a tárgyalást délután öt órára halasztották el. Valószínűleg ez az értekezlet ad végleges választ Titulescu újabb ajánlatára, ha újabb ajánlat egyáltalában lesz.

A nemzeti parasztpárt kedden este a

Cina vendéglőben társas vacsorára gyűlt össze, amelyen a felépült Mihalache is megjelent. A vacsora célja az volt, hogy Madgearu kibékítsék az erdélyi csoporttal. Ez sikerült is. Vacsora után a vezetőség ült össze. Maniu beszámolt az eddigi tárgyalásokról. Figyelmeztette a pártot, hogy tulajdonképpen saját hívei buktatták meg a Mironescu kormányt, mert fegyelmetlenek voltak. Ennek szakadjon vége s az új helyzetben a párt olyan fegyelmet mutasson, mint eddig soha, mert erre van szükség. Azután Madgearu beszélt mérsékelt lelkesedéssel Titulescu gazdasági programjáról.

És ha nem sikerül a koncentráció

A nagy pártok eléggé készséges magatartása ellenére Titulescu arra is felkészült, hogy esetleg még sem sikerül megalkutania a nagy koncentrációt. Ebben az esetben részben a személyiségekből, részben hivatalnokokból alakítja meg az új kormányt, amelynek hivatása lenne az új választások lefolytatása. Ez a kormány egyes bukaresti lapok kombinációja szerint így festene:

Elnök: Titulescu.
Külgügy: Antoniadu. (Románia népszövetségi meghatalmazott minisztere.)
Belügy: Argetoianu.
Pénzügy: Zenuceanu (a diplomáciai testület tagja).
Egészségügy: Cantacuzino Misu.
Hadügy: Condeescu.
A többi miniszteri tárcát hivatalnokokkal töltené be Titulescu.

A kamattörvény mellékszövegei:

Leépítés, betétkamat-leszállítás, fuzió

Nyugtalanság a kisbankok között

Kolozsvár, április 15.
Az április másodikán megszavazott és visszamenő hatállyal életbeléptetett kamattörvénynek a gyakorlati alkalmazásban néhány meglehetősen zavaros és súlyos következménye kezd mutatkozni.

Az első hatása a kamattörvénynek az, hogy a kisbankok megkezdtek a tisztviselő-gárdájuk leépítését. A második következménye a betétkamatlábak csökkentése. Már számos vidéki bank akadt, amely két és fél, három százalékkal redukálta a betétkamatokat.

Ugyancsak a kamattörvénynek tulajdonítják az egyes vidéki kisbankok között megindult fúziós tárgyalásokat.

Steinherz családja külön detektíveket bízott meg a kalapácsos gyilkosság rejtélyének tisztázására

Budapest, április 15.
A ceglédi vonaton elkövetett kalapácsos gyilkosság rejtélye Fischl Frigyesnek, Steinherz gyilkosának elfogatása után sem tisztázódott teljesen, sőt a nyomozásnak mai stádiumában még bonyolultabbnak látszik a rendkívül összekomplikálódott bűnügy.

A kalapácsos gyilkost a bécsi törvényszéken ismételtel kihallgatták a budapesti rendőrfőkapitányság megbízottjának jelenlétében és Fischl korábbi vallomásait fenntartva, olyan újabb részleteket is előadott, amelyeket a vizsgálat indokolt. Így állította azt is, hogy március 24-én a Luther-utcában egy kárpitostól löszört kért, hogy azzal bélélje ki a borítékot, amelyben Steinherz

óráját és láncát elküldi a bécsi szövetségi rendőrség címére. A detektívek kihallgatták a Fischl által megnevezett kárpitost, aki a vallomás adatait megerősítette.

Az ügynek másik érdekes fordulata az, hogy Steinherz családja külön detektíveket fogadott a gyilkosság körülményeinek tisztázására.

Steinherz özvegye még mindig kitart a mellett, hogy Fischl közönséges rabló-gyilkosságot követett el. Ennek igazolására felhívta azt, hogy Steinherz a gyilkosság előtt a Phönix és a pozsonyi Securitas biztosítótársaságnál levő kötvényeit fel akarta mondani, a biztosítók azonban a felmondást nem fogadták el.

Amikor kedvét szegik az ünneplőknek

Véres román husvét Kézdivásárhelyen

Két legény leszúrta Arok Balázst, majd megoszlott a tuzson Mihály birtokos házáért. Sorozat és oszlop után tudták csak eljogni a tetteseket

Kézdivásárhely, ápr. 15.
Véres események színhelye volt a román husvét alatt Kézdivásárhely. Az ünnep alatt a városka legényei és leányai nagy csoportokban sétáltak a körzón, a honnan — miután természetesen meglehetősen élénkek voltak — az egyik rendőrtávozásra szólította fel őket.

Ugyilátszik ez keserített el közülük egyeseket annyira, hogy bosszúra gondoltak

és inzultálni kezdték a jobban öltözött járókelőket.

Az esti órákban azután tragikus fordulatot vett az ellenségeskedés. Kovács Domokos és Bán Simon legények összeköszésbe kerültek egy öttagú fiatalemberekből álló társasággal. Szót-szó követett és

az ingerültség hevében Bán Simon szívszúrta a társaság egyik tagját. Arok Balázst, aki kórházszállítása után rövidesen kiszemelt.

Kovács Domokos és Bán Simon ezután visszahúzódtak Tuzson Mihály birtokos házához, ahol Kovács már évek óta alkalmazásban van. Tuzsonék éppen akkor jöttek a moziból.

Ne csinálj itt circuszt Domokos — mondotta Tuzson Kovácsnak, aki még

mindig lármázott — menj be és fekjld le. — Jobb lesz, ha a tekintetes ur meggy be a házba és bezárkózik — válaszolta Kovács — mert különben baj lesz.

Tuzson most már ingerülten szólt rá: — De most már takarodj és holnap reggeltől kezdve nem vagy szolgálatomban!

— Nahát most már kiűrtük az egész Tuzson-családot! — kiáltott vissza a legény.

Tuzsonék csakugyan bezárkóztak, az asszony a gyermekével a kerten át menekült.

Kovács és Bán pedig bekerültek az udvarba, amelyet megszálltak. Az utcára vezető kaput betámasztották.

Végre előkerültek, Tutor és Suciu őrmesterek vezetésével, a rendőrök, akik először

két sortűzet adtak a levegőbe, majd a kapuba is lövéseket adtak le.

Kovácsot és Bánt csak nehezen sikerült ártalmatlanná tenni és beszállítani a rendőrségre.

Kovács magára vállalta Arok Balázs meggyilkolását, noha — szemtanuk szerint Bán, aki féltetvére Kovácsnak, szurta le a fiatalembert. A vizsgálat megindult.

Új akciót indít a vöröskereszt a magyar hadifoglyok hazahozatalára

Mit tapasztalt a vörös Oroszországba a multimilliomos Sidney Brown? Az orosz ifjuság szemében MARX képviseli a német irodalmat

Genf, április 15.

Be kell mutatnom Önöknek azt a pompás megjelenésű tipikus angol urat: Mr. Sidney Brown-t, aki a Brown és Boveri világhírű gépgyár és villamosvasut-gyár tulajdonosának fia és mint ilyen Svájc egyik leggazdagabb emberének tekinthető. Mister Brown azonban fittyet hány szülei mozdonykirályságára és minden idejét jótékonyaságra és sportra szenteli. Legutóbb a Nemzetközi Vöröskereszt Egylet küldetésében néhány hetet Oroszországban töltött.

— Semmit, de semmit sem mondhatok az utamról — szól a szőke, szép száll Mister Brown — hivatalosan, de mint magánemberrel szívesen elcsevegek. — Mindenképpen elkerülni óhajtom azt a látszatot, hogy utazásomnak, amelyet a Vöröskereszt moszkvai delegációjának meglátogatására és az Orosz Vöröskereszt meghívására tettem, hivatalos jelleget adjanak.

Sidney Brown-nak alkalma volt magyar hadifoglyokkal is találkozni. Kijelentette, hogy

az egykori magyar hadifoglyok repatriálása közelebből friss lendületet vesz.

Hogy miért maradtak mindeddig Oroszországban, — erről Brown nem óhajtott bővebben beszélni. Egyrészt „beletörődött” a sorsába, mások nem tudták, hogy vége a háborúnak, de olyanok is akadtak, akik egyszerűen ott felejtődtek, mert nem volt pénzük. Most azonban, hogy az orosz kis és középparasztságnak sem megy valami rózsásan,

a volt hadifoglyok egyre-másra jelentkeznek a Vöröskeresztnél, csak hogy

Ügyvéd ur, megöltem a vejemet...

Nem lehet a gyilkost letartóztatni, mert az ügyészség ünnepe

„Menjen haza a rokonaihoz, várjon holnapig” mondotta az önként jelentkező gyilkosnak Simonca dr. ügyvéd és a gyilkos szót fogadott

Nagyvárad, április 15.

A nagyváradi ügyészségen gyakran fordulnak elő apróbb-nagyobb kellemetlenségek az inspekciós ügyészi rendszer, vagy ahogy a multban ismertük, a soros ügyész hiánya miatt. A ki nem derített gyilkosságok közül, elég ha az élesdi Hercz házaspár tragédiájára gondolunk, amikor a vezetőügyész két nap elteltével ment ki a helyszínére, mivel a gyilkosság napján, vizkereszt lévén, nem volt szolgálat a ügyészségen. Hogy a nyomozás sikere szempontjából a késésnek milyen jelentősége van, újból csak Élesdre hivatkozhatunk, ahol a megismétlődő gyilkosságok tetteseit még mindig sűrű homály fedi.

Románhusvét hétfőjén reggel 9 órakor, dr. Simonca György ügyvéd irodájában csapzott hajú, izgatott parasztember jelent meg és rekedt hangon adta elő a következőket:

— Ügyvéd ur, megöltem a vejemet, tessék engemet letartóztatni!

Simonca dr. praxisában gyakrabban fordult már elő, hogy bűnözők igénybe vették az ő protekcióját a letartóztatásoknál, nem lepődött hát meg, leültette a verejtékező parasztot és elmondatta vele a tényállást.

— Raduj Péternek hívnak — kezdte a látogató —. Biharon lakom és Róza lányom már régebben hitvese Takács Jánosnak. A fiatalok rosszul éltek és nagypénteken este is összezőrdülés volt közöttük, mire a lányom hazajött a szülői házhoz. Husvét vasárnapján este Takács holtrezegen megjelent nálunk, kötekedni kezdett, majd rántamadt.

Erre én vaspillát ragadtam és úgy döföttem bele Takácsba, hogy az szörnyethalt.

Tessék engem letartóztatni...

A kitűnő kriminalista meghallgatta a tényállást, azután karafogta a gyilkost, felkísérte az ügyészségre. Igenám, de itt nagy meglepetés érte. Husvéthétfője lévén, senkit sem talált a hivatalban és tanácstalanul szaladgált ide-oda a törvényszék folyosóján a gyilkossal, míg végre az egyik szobában megtalálta Longociu

valami uton-módon hazajuthassanak.

Hogy hány magyar fogoly él Moszkvában, azt pontosan senki sem tartja nyilván, mert a nagy ország minden zugában széjjel vannak szórva. Azonkívül számos magyar hadifoglyot úgy tekintenek, mint az utódállamokhoz tartozó polgárokat.

— Annyit mondhatok, — szól Sidney Brown — a Vöröskereszt döntő lépéseket tett, hogy az összes magyar hadifoglyok mielőbb hazatérhessenek.

Nyíltan kimondja, szívesen élne Oroszországban, mint idegen, mert a külföldiek számára vörös Oroszországban élni annyit jelent, mint soha, egyetlen percig sem unatkozni. El is követ mindent a vörös Oroszország, csak hogy oda edesgesse a turistákat.

Az amerikai hölgyekből már hosszú karavánok vonultak végig a Szovjet birodalmán.

— Annyi kétségtelen, hogy az ifjuság tudatlan és a német irodalom számukra az egy Marxból áll. Az iskola egyoldalúságra nevel. Az irodalom kommunizmus hirdető, a színházakban a traktorok munkájával ismerkedünk meg, a mozi a vörös hadsereg diadalát örökítette meg, az utcán falragaszokkal találkozunk, amelyek éles kifakadásokat tartalmaznak, a francia militarizmus valamint „rabszolgák” Románia és Lengyelország ellen.

Stalin és Lenint úgy idézik, mint a bibliát. Általában a kommunizmus egy másik vallást adott az embereknek. Tűzzel-vassal üldözik az összes többi vallást.

Ezt mondja a mozdonykirály fia, aki unaloműzésből szívesen élne Oroszországban.

S. I.

vizsgálóbíró, aki azonban kijelentette, hogy

ügyész hiányában nem tartóztathatja le a gyilkost.

Az öreg Raduj, gyilkosoknál szokatlan eréllyel követelte, hogy hát őt tartóztassák le, de még Simonca dr. protekciójával sem sikerült ezt elérni.

Nem volt mit tenni, az ügyvéd megnyugtatta a delikvenst:

— Menjen haza Biharra, vagy ha l'áradon laknak rokonai, menjen azokhoz, majd aztán holnap elintézem, hogy le tartóztassák.

És a gyilkos szót fogadott — elment.

A délután folyamán, aztán tudomást szerzett az esetről Fildán főügyész, aki nyomban felhívta Securitanu vezetőügyészt jelentéstételre. A vezetőügyész azzal védekezett, hogy az ügyészség a soros ügyész rendszerét úgy értelmezi, hogy ünnepnapon az inspekciós ügyész a lakásán található.

Ezt nem tudta Raduj Péter és ezé kereszte az ügyészt hivatalában. Ha a lakásán kereszte volna, úgy már rég le lenne tartóztatva, így csak egy napi késéssel jutott a fogházba.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

a „Miniatűr könyvtár”-ban: (Félvászonkötésben)

A szegény kisgyermek panaszai	Versek	102 L.
A bús férfi panaszai	Versek	102 L.
Zsiváigó természet	Miniatűrök	136 L.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Spanyolországban győztek a republikánusok

Madridban kikiáltották a köztársaságot

Alfonz király lemondott és Angliába menekült

A Zamorra-kormány első ténykedése az általános amnesztia volt

Madrid, április 15.

Az 1917-es orosz forradalom óta nem volt tanuja a világ olyan hatalmas, elemi erővel kibombant és tomboló viharaként zúgó eseményeknek, mint amilyenek vasárnap estétől kezdve Spanyolországban jégbemennek. Az a súlyos elkeseredettség-laviná, amelyet XIII. Alfonz király diktatórikus politikája, akár annakidején a cárizmus, az utóbbi évtized folyamán esztelen konoksággal felgyújtott, most minden feltartóztatási és széltiprúsi kísérlet ellenére megindult s egy csapásra elsodorta a spanyol monarchia másfélszáz éves épületét. A spanyol királyság, amely egykor ragyogó, büszke hatalmassága volt a világnak, nincs többé: elérte az a sors, amely megásta a sírját közel másfél évszázaddal ezelőtt a francia, más-

fél évtizeddel ezelőtt pedig az orosz abszolút monarchiának. Nem okult a történelemből s megpróbált szembehelyezkedni a modern idők szellem-áramlatával. El kellett tehát buknia, mert a huszadik század s különösen ennek negyedik évtizede nem tűr meg abszolút, korlátlan, középkori szellemű egyeduralmat.

A hagyományos spanyol királyságból köztársaság lett. Olyan óriási korderejű fordulat ez, amely ugyanugy, mint minden előző forradalom, éreztetni fogja hatását az egész világpolitikában. A diktatura, az önkény politikája halálos csapást kapott s ez kétségtelenül meg fog korlátozni, középkori szellemű egyeduralmát, amelyek ezen a politikán alapszanak.

Megalakul a köztársasági kormány

A községi és megyei választások eredménye halálos csapás volt a monarchiára

A községi és megyei választások eredménye, amely szerint a köztársasági pártok megsemmisítő győzelmet arattak, a monarchista körökben pánikszzerű fejvesztettséget keltett, míg a forradalmi tömegekben legmagasabb fokúra emelte a harcok szívesét.

Madridban a választás eredményének a kihirdetése alkalmával a városházán kikiáltották a köztársaságot. Ugyanez történt a vidék minden nagyobb városában is.

Aznar miniszterelnök tegnap délnélben azt tanácsolta a királynak, hogy azonnal koronatanácsot hívjon egybe, amihez Alfonz hozzá is járult. Eközben azonban megalakult a köztársasági kormány. Alkala Zamorra elnöke alatt a következő összetételben:

Miniszterelnök — Zamorra, külügy — Leroux ügyvéd, radikális köztársasági igazságügy — Le Los Rios professzor, szociáldemokrata, belügy — Maura ügyvéd, demokrata köztársasági, munkaügy — Albernoz szociáldemokrata, közoktatásügy — Domingo tanító, köztársasági szocialista, közlekedésügy — Barrios ügyvéd, hadügy — Azana ügyvéd, gazdasági miniszter — Bofill katalán autonomista vezér.

A köztársasági kormány megalakulásának a hírére a fővárosban óriási tömegek gyűltek össze a városháza előtt, majd a királyi palotához vonultak.

A rendőrség tartózkodóan viselkedett, sőt egy része csatlakozott a forradalmárokhöz.

A királyi palotánál véres összeütközésre került a sor a tüntető köztársaságiak és a testőrgárda között.

A gárda sortűzet adott le a tömegre, amely be akart nyomulni a palotába. Az elkeseredett harcnak 5 halálos sebesültje és számos könnyebb sebesültje volt, utóbbiak között Kassel német mérnök is.

Ugyanez a forradalmi tömeg egy része ledöntötte Izabella királyné szobrát s miután a királyi család abcugolásával végighurcolta az utcákat, darabokra szutta össze.

Ezek az események arra indították Alfonz királyt, hogy családjával az angol követségre meneküljön.

Itt a megbuktatott Aznar-kormány tagjai párosával keresték fel az uralkodót s kifejtették előtte, hogy az adott helyzetben jobbnak látják a hatalom átadását és a király távozását, mert minden ellenállás hiábavaló volna. Elhatározták, hogy a király és családja még az este folyamán elhagyja az országot.

A bukott Aznar-kormány az esti órákban szabályszerűen átadta a hatalmat a forradalmi Zamorra-kormánynak, amelynek első ténykedése

az általános amnesztia-rendelet kiadása volt.

A rendeletet haladéktalanul életbeléptették s telefonon rendelték el a politikai foglyok szabadonbocsátását, ami ország-szerte kitörő örömjongást keltett. A hatalom formális átvétele alkalmával az új kormány önként kötelezte magát a király személy- és vagyonbiztonságának a védelmére, mindaddig, amíg XIII. Alfonz és családja el nem hagyják Spanyolország területét.

A királyi palotában, amely előtt a késő éjjeli órákig hatalmas tömegek zajlottak

a köztársaságot éltetve, egész nap fejvesztett gyorsasággal folyt a csomagolás. Késő estére sikerült megtenni az előké-

Alfonz lemondott a trónról

Egyes tudósítások szerint Alfonz király délután öt órakor az Aznar-kormány tagjainak a jelenlétében úgy a saját, mint családja nevében bejelentette Spanyolország trónjáról való lemondását. A lemondási okmányt Aznar tengerenagy, a bukott miniszterelnök, rögtön átadta Za-

morra miniszterelnök éjjeli tájban a belügyminisztérium erkélyéről már közölte is az ország népével a gyűlölté vált királyi család elutazását.

Beszédét rádióon továbbították úgy az ország városaiba, mint a külföldre.

A trónfosztott uralkodó este fél 9 órakor hagyta el Madridot négy automban, Portugália irányában. Utvonalt teljes titokban tartották. Egyes verziók szerint Cartagenában, más hírek szerint viszont Lisszabonban, vagy Oportóban angol hadihajóra szállott, amely Londonba viszi, ahol családjával megtelepszik.

A királyság bukásának a hírére a monarchisták pánikszzerű fejvesztettséggel hagyták el az országot. Samhama herceg nem is várta be a király lemondását, hanem már tegnapelőtt Franciaországba menekült. Ugyancsak elmenekült Alba herceg is és az arisztokrácia csaknem valamennyi kimagaslóbb családja.

morának, a köztársasági kormány elnökének.

Allítólag ugyanis a forradalmi kormány csak a lemondás ellenében volt hajlandó hozzájárulni a király távozásához és személy- és vagyonbiztonságának a garantálásához.

Köztársasági lobogó az egész vonalon

A köztársasági kormány megalakulásának és XIII. Alfonz lemondásának, továbbá távozásának a híre kitörő lelkesedést váltott ki az egész országban. Tegnap már mindenütt lázasan várták és egymásután tüzték ki a biborvörös-sárga-piros színű köztársasági lobogókat, úgy hogy ma már köztársasági lobogó-dísz borítja el Spanyolország valamennyi nagyobb városának az utcáit. Az egyetemi diákság és a munkásság, amely a legtöbbet harcolt és vérzett a köztársaságért, diadalmenetben járja az utcákat.

A forradalom győzelme azonban nagy aggodalmakat is keltett úgy az országban, mint a köztársaságiakkal rokonszenvező Franciaországban is. Eleinte tartottak attól, hogy a rendszerváltozást a bal szélső elemek a maguk javára fognak igyekezni kihasználni s így a polgári jellegű forradalom anarchiához vezethet.

Most már megállapítható, hogy a forradalmi kormány és tömegei semmi közöséget nem vállalnak sem a kommunistákkal, sem az anarcho-szindikalistákkal, akik különben sem tudnak számottevő szerepet játszani.

Érdekes jelensége a köztársasági forradalomnak, hogy élén feltűnően sok író és híres egyetemi tanár áll. Az új kormány belügyminisztere, Miguel Maura, Madrid polgári kormányzója Eduardo Ortega y Gasset-et, az Európaszerte ismert író, főpolgármesterré pedig Saborito szociáldemokratát nevezte ki. Ortega y Gasset több francia baloldali lapnak állandó munkatársa.

A királyság bukásának a hírére a spanyol forradalmárok tömegestől térnek haza. Mello Franco legendás híri pilóta-ör-nagy, aki decemberi jaci sikertelen felkelés után repülőgépen menekült ki az országból, most ugyancsak repülőgépen tért vissza.

A franciaországi emigránsokat távirati-

lag szolgáltatták fel a haladéktalan hazatérésre.

A londoni tőzsde rendkívül kedvezőtlenül reagált a spanyol forradalom győzelmére, amit az magyaráz, hogy XIII. Alfonz uralmát elsősorban Anglia támogatta. A pezeta hétfő óta a font sterlinggel szemben nagy mértékben zuhan, mára azonban ismét feljavult.

A forradalmi események hatása alatt beállott nagymérvű tökemenekülés is alábbhagyott, miután az új kormány a királyi család sima eltávolítása körül erőskezűnek és szilárdnak bizonyult.

UNAMUNO LESZ A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK?

Franciaországban nagy örömmel fogadták a spanyol köztársasági mozgalom győzelmének a hírére, hiszen azt a francia közvélemény minden módon támogatja. Ezért aztán rendkívüli nyugaltságot keltett az a körülmény, hogy a telefonösszeköttetés tegnap este Páris és Madrid között egy időre megszakadt.

Az utolsó madridi telefonjelentés arról számolt be, hogy

köztársasági elnökké minden valószínűség szerint Unamunót, a kiváló spanyol író és filozófust, a salamancai egyetem rektorát fogják kikiáltani.

Unamunó mellett Santiago de Alba nevét is emlegetik.

Más értesülések szerint, amelyeknek a hitelességét még nem sikerült ellenőrizni, Barcelonában kikiáltották a független katalán köztársaságot, élén Macia ezredessel. A forradalom általában Barcelonában robbant ki a legnagyobb heveséssel. A király arcképeit kiszórták az ablakokon és máglyákon égették el.

A lemondásra kényszerített XIII. Al-

fonz kiutasításáról legújabbban a következő érdekes részleteket jelentik:

A lemondási okmányt Romanones márkí, Zamorra Ortega y Gasset, Marañón és Ayala köztársasági vezérek szerkesztették meg. A király az aláírást bizonyos feltételekhez kötötte, amelyekhez a forradalmárok hozzájárultak s megengedték neki, hogy négy óra leforgása alatt elhagyja a fővárost, ma reggelig pedig az országot.

Alfonz Bourbon Fernando infáns, valamint Miranda és Medina-Celi hercegek, továbbá Aquilar gróf kíséretében utazott el autón s hajnali 4 órakor érkezett Cartagena kikötőbe, ahol azonnal a rá várakozó Prince de Bourbon angol hadihajó fedélzetére szállott. Amikor a hajó felszedte horgonyát és elindult, a parton álló monarchisták „Éljen a király!”-t kiáltottak, mire Alfonz „Éljen Spanyolország!” felkiáltással válaszolt. Hogy a hajó hova vette útját, nem tudni, párisi jelentés szerint azonban a francia belügyminisztérium arról kapott értesülést, hogy az exkirály Londonba utaztatban a francia fővárost is érinteni fogja.

Eszerint valószínű, hogy Alfonz és a trónörökös csak Marseille-ig hajóztak.

A királyné nem tartott férjével, hanem a forradalmi kormány intézkedése értelmében ma reggelig még Madridban maradt az angol követségen.

A királynét, a hercegeket és hercegnőket, valamint az udvart ma délelőtt indították utnak különvonaton Irúnáig, ahol Franciaországba erős polgári gárda fedezete alatt.

A kiutasított királyi család Franciaországból együtt folytatja útját Londonba, ahol Alfonz anyósánál, Beatrice főhercegnőnél, a kensingtoni palotában fog lakni.

Az angol sajtó nagy megdöbbenéssel fogadta Alfonz bukásának a hírére. A New Chronicle hevesen támadja az új köztársasági kormányt és kegyetlennek minősíti eljárását a királlyal szemben. Szemére veti, hogy csak 4 órai haladékot adott neki a főváros elhagyására s azzal fenyegette meg, hogy amennyiben vonakodnék lemondani és távozni az országból, forradalmi törvényszék elé állítják és hazaárulásért halálra ítélik.

BERENGUERT LETARTÓZTATTAK.

Ma hajnalban az új kormány közleményt adott ki, amely szerint Alkala Zamorrát megbízták az ideiglenes államelnök teendőinek az ellátásával. Egy későbbi kommunikációban az új kormány bejelentette, hogy az egybehívandó nemzetgyűlés utólagos jóváhagyásának a reményében minden hatalmi eszközt igénybevesz a köztársasági rendszer megszilárdítása céljából. A sajtó és vallásszabadság minden korlátozása megszűnik, ezzel szemben a magántulajdon sérthetlenségét a kormány teljes erővel megvédelmezi. A birtokok felosztásának minden önkényes kísérletét szigorúan megtiltják.

Ugyancsak ma reggel a kormány elrendelte

Berenguer tábornoknak, Aznar tenger-nagy elődjének a letartóztatását. Mint emlékeztet, Primo de Rivera bukása után Berenguer vette át a kormányt és mindenképpen fenntartani igyekezett a katonai diktatúrát. A volt miniszterelnököt forradalmi törvényszék elé állítják.

Hírek

— FELSÉGSÉRTÉS MIATT FEGYHAZRA ÍTÉLTÉK A RADICS-PÁRT VOLT ALELNÖKÉT IS. Zágrábról jelentik: A zágrábi törvényszék hétfőn hozott ítéletet Predavec Józsefnek, a Radics-párt volt alelnökének politikai bűnperében. A bíróság a népszerű horvát politikus felségsértés miatt 2 évi és 8 havi fegyházra ítélte. Predavec az ítélet ellen fellebbezett.

— NYOLC ÚJ REPULÓTERET ÉPÍTETT A CSEHSZLOVÁK KORMÁNY A FELVIDÉKEN. Prágából jelentik: A csehszlovák köz-munkügyi minisztérium elhatározta, hogy a Felvidéken nyolc új repülőteret építtet. — A felvidéki városok közül tehát Galánta, Léva, Korpona, Losonc, Rimaszombat, Pelsőc és Zólyom közelében létesítenek repülőteret, azzal a céllal, hogy a Prága—Brünn—Zólyom között létesített repülőjárat közlekedését megkönnyítsék.

— NYOMTATVÁNYHIÁNY MIATT AZ ADÓHIVATALOK VISSZATÉRTEK AZ EGYSZERŰ KÖNYVVITELHEZ. Kolozsvárról jelentik: A pénzügyi adminisztráció egy idő óta tudvalegőleg a francia rendszerű kettős könyvvitel alapján működik. Erre a célra annakidején megfelelő nyomtatványokat is rendeltek, amelyek azonban nemrég kifogytak. Miután a pénzügyi adminisztráció nem szünetelhet, a nyomtatványok utánpótlását viszont hiába sürgették, az adóhivatalok kénytelenek voltak a régi, egyszerű könyveléshez visszatérni. A francia rendszerű újítással való kísérletezés, amely kétszáz millió lejebe került az államnak — egyelőre tehát — nyomtatványhiány miatt csődöt mondott.

— A BERNÁDY-FRAKCIÓ NAGYGYŰLESEN VITATJA MEG A MAGYAR PÁRT VEZETŐSÉGÉVEL KÖTENDŐ BÉKESSÉG FELTÉTELEIT. Marosvásárhelyi tudósítónktól: A Bernády György dr. személye körül csoportosult polgári-demokrata blokk kedden este rendkívüli népes gyűlést tartott, amelyen megbeszéltek, hogy milyen álláspontra helyezkedjenek a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának vasárnapi beszámolójával szemben. Bernády dr. felszólítására Jakab Béla dr. és Kornya Sándor református kollégiumi tanár beszámoltak azokról az egyeztető tárgyalásokról, amelyeket a blokk vezetősége folytatott a magyar párt bizottságával. A kölcsönösen kíváncstól béke irányában a legjobb mederben folytak a tárgyalások, ezek azonban a blokk vezetősége előtt ismeretlen okok miatt egyszerűen megszakadtak. Így aztán teljesen érthetetlen az az állásfoglalás, amelyre a magyar párt intézőbizottsága helyezkedett. Bernády György dr. kifejtette, hogy mindent el kell követni a békeesség kedvéért s javaslatára a blokk gyűlése egyhangúlag kimondta, hogy rövidesen nagygyűlést tartanak és a magyar párt vezetőségével kötendő béke feltételeit azon fogják tüzetesen megbeszélni.

— RABLÓTÁMADÁS ZERNESTEN. Véres rablótámadás tartja izgalomban Zernest község lakosságát. Az éjszaka folyamán Stan Vladuta zernesti 75 éves parasztagazda arra ébredt, hogy valaki feszegeli az ajtaját. Pár pillanat múlva berontott egy álarcos bandita, aki nekiugrott az öregembernek, fojtogatni kezdte és azt a tizenkilencezer lejt követelte, amit a gazda előző napon az eladott ökreiért kapott. A megtámadott nem vesztette el lélekjelenlétét, birokra kelt támadójával, közben teljes erejéből segítségért kiáltozott. A kiáltozásra segítségére sietett Stancu Pantea gazda fiával együtt. A dulakodásban a rabló kést rántott elő és össze-vissza hadonászott vele. Az áldozatok vértől borítottan estek össze. A nagy kiabálásra több szomszéd berohant és közös erővel sikerült megkötözni a rablót, akiben Nicolae Teleanu, helybeli emberre ismertek. A felbőszült lakosság megverte a rablót. Stancu Pantea és fiát, valamint az összevert rablót beszállították a brassói kórházba, a könnyebben sebesült Stan Vladutát otthon ápolják.

BILLES & Co. utóda

Központ: **NAGYSZEBEN** Fiók: **BRASSÓ**
Reg Ferdinand-tér 18. Reg Carol (Kapu-u.) 9.

Női és férfi tavaszi ujdonságok valamint gyapjú takarók és szőnyegek gyári lerakata. E 287

Olcsó napiárak!

— A MAROSMEGYEI NYUGDIJASOK KAROLY KIRALYTÓL KÉRTEK SEGÍTSÉGET AZ ÉHHALÁL KÜSZÖBÉN. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi és a marosmegyei nyugdíjasok szövetsége a mai napon értekezletet tartott és elhatározta, hogy táviratban kéri fel II. Károly királyt arra, hogy a több hónap óta visszatartott nyugdíjjárandóságok kiutalása érdekében sürgősen intézkedjék. A kétségbeesett hangú táviratot a nyugdíjasok már el is küldötték az uralkodó kabinetirodájának címére. Segélykiáltásuk tudomására hozza az uralkodónak, hogy Maros megyében 2000 nyugdíjas áll az éhhalál küszöbén, ha a király sürgősen nem utasítja az illetékes hatóságokat az alalmazásának is nevéseges nyugdíjjárandóságok kiutalására.

— „AZ ELŐ HOLTTEST.” A B. L. legutóbbi „Pesti Hét” rovatában az „Elő holttest” című cikkben sajnálatos szedési hiba fordult elő. Az a mondat: „A tisztelt Kortárs, csakugy, mint csekélységem, átesett különböző forradalmakon. Ha jobboldali volt, lecsukták baloldalon. Ha baloldali volt, lecsukták jobboldalon. Ha hazafi volt, agyonverték a cuzisták, ha cuzista volt... Pardon, ez nem talál, eltévesztettem”, — eredeti szövegében a következőképpen hangzik: „A tisztelt Kortárs, csakugy, mint csekélységem, átesett különböző forradalmakon. Ha jobboldali volt, lecsukták baloldalon. Ha baloldali volt, lecsukták jobboldalon. Ha hazafi volt, elkántálták a nemzetköziet, Ha nemzetközi volt, elkántálták a hazafiak. Ha zsidó volt, agyonverték a cuzisták. Ha cuzista volt... Pardon, ez nem talál, eltévesztettem.”

— IDŐJÁRASJELENTÉS. Budapestről jelentik: Ugy látszik, hogy az Óceán felől érkező hűvös légáramlás a télies zordságú időjárást továbbra is meghosszabbítja Európa fölött. Az élénk észak-keleti szelek egyelőre további hűsülést és csapadékos időjárást hoznak magukkal, a hegységekben havas esővel, esetleg havazással. — Itt említjük meg, hogy Erdélyben is zordra változott az idő és az elmúlt éjszaka folyamán havas eső esett a legtöbb vidéken.

— ARANYÉRNÉL, és az ezzel járó bédugulás, repedés, kelés, gyakori vizeleési inger, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamoknál a természetes Ferenc József keserűviz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású Ferenc József vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárral mennyiségben rendelik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: Balogh János piskit lakóst, CFR kovácsot, kommunista röpiratok terjesztése miatt pénteken reggel Piskin a csendőrség letartóztatta és kivette belőle, hogy a röpiratokat Haser Gyula, CFR asztalos szállította neki és azokat Petric Gheorghe, Zudor János és Cioban piskit CFR alkalmazottal között osztotta ki terjesztés végett. Vallomása alapján a csendőrség a megnevezetteket mind letartóztatta és szombaton este a dévai rendőrséghez szállították be, ahol Balogh és Haser súlyos megveretéseikről panaszkodtak. A letartóztatottakat vasárnap reggel szállították be az ügyészségre, ahol Petricet, Zudort, Cioban és Haser kihalgatásuk után szabadon bocsátották, Baloghot pedig vizsgálati fogságba helyezték. A kihallgatás során beigazolást nyert hogy Haser Gyula teljesen alaptalanul lett megvádolva a röpiratok szállításával s mert ezt nem akarta vállalni, emiatt volt része a csendőrség részéről súlyos bántalmazásokban.

— AZ ÜGYÉSZ INDITVÁNYÁRA LETARTÓZTATTÁK ZATLOPA EMILT, A DOHÁNY-UTCAI ZSINAGÓGAI MERÉNYLET TETTESET. Budapestről jelentik: A Dohány-utcai zsinagógai merénylet ügyében Róth Jenő halálával fordulat állott be. Az ügyész indítványára a vizsgálóbíró elrendelte a merénylet, Zatlopa Emil gépészmérnök letartóztatását és elmeállapotának most már törvényszéki szakértők által történő megvizsgálását. Addig is, amíg ez megtörténik, a merénylet az elme-kórházból a Markó-utcai fogházba szállították át, ahol vizsgálati fogságba helyezték. — Az ügyészség vádirata egyrendbeli gyilkosság és három rendbeli gyilkossági kísérlet miatt vonja felelősségre Zatlopa Emilt.

— LEZAJLOTT A SZENTGYÖRGYI ISTVÁN JUBILEUMI ÜNNEPSÉGE. Kolozsvárról jelentik: Tegnap este zsufolt ház előtt ünnepelték a kolozsvári Magyar Színházban Szentgyörgyi István születésének kilencvenedik évfordulóját. A betegesen fekvő művész üdvözlő levelét dr. Janovics Jenő olvasta fel, majd Kovács Dezső méltatta Szentgyörgyi István működését. A jubileumra számos üdvözlő távirat érkezett.

Szellemileg és testileg kimerültek, a leggyorsabban úgy szerzik vissza frissességüket, ha a reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine-t tesznek.

— LEZUHANT A BERLIN-BRESSI AUTI REPULÓGÉP. Berlinből jelentik: A Berlin és Bresslau között közlekedő utasszállító repülőgép tegnap nagy magasságból lezuhant. — A benne ülők közül ketten meghaltak, nyolcan súlyosan megsebesültek.

★ **Levélnék ne higgyen!** A papír türelmes, a toll engedelmes, de a betűkben benne a jellem, melyet Schneider Józsa grafológusnő százszázalékosan megállapít 100 lejtért kb. 220 —30 szóból álló analízisben. Brassó, Sütő utca 4. szám.

— ELMETSZETT NYAKU CSECSEMŐNEK NYITOTT KAPUT EGY BUDAPESTI HÁZ-MESTER. Budapestről jelentik: Titokzatos gyermekgyilkosság rejtélyének kiderítésére indított nyomozást a budapesti rendőrfőkapitányság bünygyi osztálya. Az elmúlt éjszaka a Dessewffy-utca 4. számú bérház házmestere egy hosszú csemetésére felkelt, hogy kinyissa a kaput. Nagy meglepetésére senki sem állt a kapu előtt, a küszöbön azonban papírburkolatú csomagot talált. Közelebbről megvizsgálta a gyanus csomagot s abból egy gyermek holtteste került elő. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a bestiális gyilkos az egynapos csecsemőnek 10 centiméteres vágással metszette el a nyakát. A rendőrség megindította a nyomozást a gyermekgyilkos kézrekerítésére.

— HAT BETÖRŐT FOGOTT A BRASSÓI RENDŐRSÉG. A román husvét előestjén Pănescu Nicolae, brassói postahivatalnok behatolt a hivatal raktárába, ahonnan mintegy 8 ezer lej értékű ruhaneműt lopott. Zsákmányával együtt felszállt már a Bukarestbe induló vonatra, amikor a rendőrség emberei letartóztatták. Megindították ellene az eljárást. — A husvétii szünet alatt nagyszerű fogásokat csinált a brassói rendőrség. Elfogták Kerekes Ferenc, többszörösen büntetett betörőt, aki a Fibra ruhatárlet kifosztásának értelmi szerzője volt, továbbá Wolf Szultánovics betörőt is. Szente és Vana detektívek az érdem, a kik a 13-ára virradó éjszakán elfogták a Koliban Nicolae üzletét kifosztó három betörőt is, névszerint Bölöni Ernő, Bodoki András és Imre Róbert büntetett előlélti egyéneket. Az ellopott kilencezeröttszáz lej értékű áruból egy csúriben még megtaláltak mintegy négyezer lej értékű dohányt és cukrot, amit nem sikerült értékesíteni. — Mind a hat betörő ellen megindították az eljárást.

— KALAPÁCS AZ ASSZONY KEZÉBEN. Temesvári tudósítónk jelenti: Stoll József temesvári vasutas nemrég megismerkedett Christean Szavétával, egy falusi tanító özvegyével és közös háztartásba lépett vele. A fiatal pár egyetértése nem tartott sokáig, mert mind a ketten nagyon szerették az alkoholt és, ha a pohár fenekére néztek, állandóan civakodtak. Így történt legutóbb is. Ittak és alaposan összeveszték. Később Stoll magára hagyta az asszonyt és lefeküdt aludni. Mély álmából azonban rettenetes fájdalomra ébredt. — Előtte állt Christea Szavéta és kalapáccsal verte a fejét. Stoll feltápáskodott, félrelökte az asszonyt és elvergődött a szomszédos házba, ahol segítségért kiáltott. A szomszédság útján kihívott mentők a súlyosan megsebesült embert kórházba szállították. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a részeg asszony 15 kalapáccsütést mért Stoll fejére és hat helyen beszakította a koponyacsontot. — Stoll a haláltól csak az a körülmény mentette meg, hogy a koponyacsontja rendellenes módon vastag volt. Felgyógyulásához azonban nincsen sok remény. — A kalapácsos özvegyet a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— A MAJUS 9-ÉN MEGNYILÓ Budapesti Nemzetközi Vásárt a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ezuttal egységesített területen, a Budapesti Városligetben fekvő Iparcsarnokban és a körülötte elterülő, lényegesen megnagyobbított, összesen mintegy 75.000 négyzetméter méretű parkterületen tartja meg. Őriási ez évben a résztvevő cégek érdeklődése. — A tömegesen jelentkező kiállítók már hónapokkal ezelőtt lefoglalták a fedett csarnokok férőhelyeit. Az utóbbi hetekben már a külterületen való részvételre jelentkező cégek egy részét is vissza kellett, helyszűke miatt utasítani.

— TORDAI HIREK. Tudósítónk jelenti: Az itteni rendőrség elfogta Usuk János István munkanélkülit, akinél egy orosz katonai fegyvert és százötven éles töltést találtak. Usuk bevallotta, hogy Polyána községből indult el, azzal a céllal, hogy bármi áron pénzt szerez és valahol betör. — Hosszas nyomozás után elfogták itt a hamis huszlejesek gyártóit, Menzel Ármint kolozsborsai szatócs és öccse, Menzel Ferenc lakatossegéd személyében. Réztáblákból készítették a huszlejeseket, amelyekből eddig hatezer darabot állítottak elő. Ebből 120 darabot Kolozsváron, 300 darabot pedig Tordán már forgalomba is hoztak. A pénzhamisítók Frenkel Dezső kereskedőnél vesztekett rajta, aki a hamisítást felfedezte és, amíg Menzelék az üzletében tartózkodtak, értesítette a rendőrséget. — Alb Victor musteai lakos betörést kísérelt meg Crisan György tordai vasuti raktárnak lakásába. Elfogták.

— NINCS FRIS KENYÉR NAGYVÁRADON. Tudósítónk jelenti: Hosszabb idő óta folyik a harc a sütőiparban a munkások és a munkaadók között, a kollektív szerződés megkötéséért. A tárgyalások nem vezettek eredményre és a munkások vasárnap délutáni gyűlésükön a sztrájk kimondása mellett döntöttek. Kedden már nem jelentek meg a munkahelyeiken és elmaradt a friss sütemény a reggeli kávé mellől. A délutáni órákban megindultak a békéltető tárgyalások.

— NEM BIRTA TULÉLNI A FÉRJE HALÁLÁT. Temesvári tudósítónk jelenti: Tíz nappal ezelőtt rövid betegeskedés után meghalt Nagy Zsigmond aradi vállalkozó. Feleségét a halál mélyen megdöbbentette és lesújtotta, annyira, hogy a temetés alkalmával a koporsó után akart ugrani a nyitott sirba. Sógora Zeitler Ernő, temesvári állatorvos, a buskomor asszonyt Temesvárra vitte, hogy állandóan felügyelet és ápolás alatt legyen. — Nagy Zsigmondnén azonban annyira erőt vett a bukomorság, hogy gondos orvosi felügyelet válszükségessé s ezért beszállították a temesvári Park-szanatóriumba. — Néhány napi kezelés után állapota javult és vasárnap kijelentette, hogy templomba megy. Részt is vett a délelőtti istentiszteleten, de, amikor visszatérőben volt a szanatórium felé, felment a Börze-úton levő Thomas-palotába s annak negyedik emeletéről levette magát az udvarra. A szerencsétlen urinál azonnal meghalt. Minthogy semmiféle igazoló iratot nem találtak nála, a rendőrségnek kellett megindítani a vizsgálatot személyazonossága kiderítésére. Csemiczky rendőrkapitány délre tisztázta a tragikus öngyilkosság rejtélyét és megállapította, hogy özvegy Nagy Zsigmondné férje utáni bánatában menekült a halálba.

Sportolók, nátha, influenza kellemetlenségeitől menekülnek, ha Anacot paszillát szopogatnak. Egy fiola ára 37 lej.

★ A BÉCSI KOMIKUSOK BUCSUJA. A komikusok bécsi színházának igazgatósága a tegnapi táblás házban kiváltott viharos siker után úgy döntött, hogy Bukarest után, április hó 20-án, Brassóban bucsuestélyt ad. Az estélyt teljesen új műsor tölti be. Jegyek a Zeitschriftenzentálnál kaphatók.

Üzlet-

megnyitás!

Alulirott cég a mai nappal, Brassó, Kolostor-utca 13. szám alatt (Áruforgalmi Bank épületében) speciális lakk- és festék-kereskedést nyit, engros és detail árusításra. Az árak a mai viszonyoknak megfelelnek. Kériük a t. közönséget, sziveskedjék áruink minőségéről személyesen meggyőződni. Teljes tisztelettel:

Német Festékipar

BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 13. — Telefon: 799.

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

A düsszeldorfi tárgyalás második napja

Fényes hangulatban volt és hangosan énekelt az egyes gyilkosságok után Kürten Péter

A vérfoltokat ruhájáról vegyszerekkel távolította el, szerzőimairól pedig lenyalta — Megkezdődtek a tanukihallgatások

Nagy dicsőréssel beszél feleségéről

Düsszeldorf, április 15.

Kürten Péter tömeggyilkosságainak tárgyalását a bíróság kedden délután folytatta.

A vádlott ezúttal a gyilkosságok körülményeit mondotta el. Vallomásaiból megállapítható, hogy valamennyi áldozatával szemben vámpírszerűen viselkedett és az egyes gyilkosságok után mindig fényes hangulatban volt.

Már tettének elkövetésekor elképzelte, hogy milyen roppant nagy feltűnést fog keltetni a gyilkosság és ezt már előre kiélvezte.

A holttesteket rendszerint addig vonszolta, amíg olyan helyet nem talált, ahol nyugodtan felgyújthatta és gyönyörködhetett égésükben.

Kürten a legkisebb részletekig emlékszik valamennyi gyilkosságára, kivéve azokat a kezdeti gyilkossági kísérleteket, amelyeket egészen fiatal korában követett el. Így például tudja, hogy milyen rendőrtisztviselők voltak jelen az egyes eseteinek nyomozásánál. Ruháján azért nem látott soha senki vérfoltokat, mert azokat

vegyszerekkel gondosan eltávolította, a szerszámokról pedig, amiket a gyilkosságoknál használt, lenyalta.

A leg részletesebben Hahn Mária esetét mondja el. Hahn Mária évekkel ezelőtt kedvelt médiumot látott, ami különösen a lány dallamos, lágy hangjának tulajdonítható. Mégis huzódzott attól, hogy ezt a lányt megölje, mígnem egyszer a keze véletlenül a lány nyakára került és ekkor nem tudott ellenállni a fojtogatásnak.

Hahn Mária meggyilkolása után nagy-szerű érzése volt, hangosan énekelni kezdett, ami — szösz szerint így mondja Kürten — a magános erdőben nagyon szépen hangzott.

Ezt a holttestet kivételesen nem égette el, hanem ott az erdőben eltemette és a sírhelyet még később is gyakran meglátogatta.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogyan lehetett az, hogy a felesége nem tudott ezekről a dolgokról semmit, Kürten kijelentette, hogy az róla soha rossz szót nem tételezett és, ha néha vérnyomokat látott a ruháján, mindig elhitte neki, hogy az orrvére ingult meg. Kürten egyébként a tárgyalás egész folyamata alatt nagy dicsőréssel beszél feleségéről.

Az áldozatok sikolyai jól estek fülének

Nagyobb részletességgel beszélt el azután Kürten 1929. augusztus 1. éjszakájának történetét, amikor egymásután két öt és egy vándorlegényt támadott meg.

Ezen az éjszaka törrel felfegyverkezve indult ki a városba, hogy kiszemelve a megfelelő áldozatokat.

Lőszőr Goldhausen Annával találkozott, akit megszurt, mire a lány elmenekült. Második áldozata ezen az éjszakán Mantelné asszony volt, akit azért szurt le, mert vonakodott vele menni.

Mantelné sikolyai jól estek a fülének. A segélykiáltásokra feltűnt egy férfi, airt innen is továbbállott. Menekülése közben látta, hogy az ut szélén egy csavargó fekszik az árokban. Erre is rárontott és megszúrta. Másnap az újságokból tudta meg, hogy ezt az embert Kornblum Hermannnak hívták és hogy ez bele is halt a sebébe.

Augusztus elseje után öt napi szünetet tartott, de öt nap múlva megint elővette az emberölési roham. Ezúttal Düsszeldorf „Flehe” nevű városnegyedébe ment ki, ahol két leánykával találkozott, Lensen Lujzával, akit csupán megsebesített és Hahrmacher Gertruddal, akit agyonszúrta. A történet, amellyel az utóbbival végzett, a helyszínen elrejtette, mert másnapra idehívtá találkára Schultze Gertrud huszonhárom éves leányt. Ezt a Gertrudot szeretete, de mert ellenkezett, szurkálni kezdte. Másnap olvasta, hogy kilenc késszu-

rással megölte.

Mielőtt ennek a tettének a színhelyéről elmenekült volna, egyideig megbújt és figyelte a sürgés-forgást.

Kalapácsot elsősorban 1929. szeptember 30-án használt. Elsőnek Reuter Ida harmincegy éves cselédleányt verte agyon kalapáccsal.

Jót mulatott — azt mondja — amikor ezután a gyilkossága után a rendőrök több düsszeldorfi rémről nyilatkoztak.

Ennek a cselédleánynak a hulláját egyébként meg is becselenítette, majd a holttestet a folyóba akarta dobni, de emberek

Tíz esztendő a miniszterelnöki

Horthy kormányzó megleghangu levele Bethlen István székben grófhhoz, aki egyébként minden ünneplés elől elzárkózik

Budapest, április 15.

A magyarországi hivatalos körök már hetekkel ezelőtt megtették az előkészületeket arra, hogy április 15-én rendkívüli ünnepségekkel üljék meg Bethlen István gróf miniszterelnök tízéves jubileumát. Bethlen István 1921 április 15-én vette át a kormányt Teleky Pál gróftól s azóta megszakítás nélkül vezette a miniszterelnöki székből Magyarországot ügyeit.

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a tízéves jubileum alkalmával a következő levelet intézte Bethlen miniszterelnökhöz:

„Kedves Gróf Bethlen! Ma tíz éve annak, hogy a kormány vezetésének nehéz és felelősségteljes feladatát vállalta olyan időben, amidőn a pusztulás széléről megmentett nemzet részére az élet folytatásának legemlékezőbb feladatát kellett megteremteni, hogy továbbra is teljesíthesse történelmi feladatát és nagy céljait egykor megvalósíthassa. Akkor a magyar nemzet még teljesen magára hagyva, ellenséges indulattal, vagy közönnnyel körülvéve kiállott válságok lázától gyötörtlen keze alatt a haladás útját. Ez az út nem volt sima, ma is olyan időket élünk, a mikor ünnepelni nem állhatunk meg, mégis nem mulaszthatom el, hogy meg ne emlékezzek a mai napon azokról a kimagaslóan értékes szolgálatokról, amelyekről Ön a nemzet életének egyik legnehezebb évtizedében hazájának tett. Bizalommal tekintek további

közeledtek és így jobbnak látta, ha elmenekül.

Néhány napra rá, október 11-én, Dorrier Lujza huszonkétéves utcai lánnyal végzett,

csupán, hogy szaporítsa áldozatainak számát.

Ezt a lányt a mezőre csalta és a holttestet is otthagytta.

Végül tagadja, hogy Albermann Gertrud öt éves kislány ellen, meggyilkolása előtt, erőszakot követett volna el.

Ezzel Kürten kihallgatása véget is ért. Kezdetét veszik a tanukihallgatások

Kürten megbánta tetteit és kijózanodott

A szerda délelőtti tárgyaláson lefolytatták a tanukihallgatásokat. Az elnök a legtöbb tanunak felteszi a kérdést, vajjon nem vezethette-e lopási szándék is Kürtent. A tanuk nagyrésze igennel válaszol a kérdésre és előadja, hogy Kürten áldozatait a legtöbb esetben kifosztva találták meg.

A bizonyítási eljárás során Kürten hangoztatja, hogy tetteit megbánta és kijózanodott a gyilkossági mámorból. — Most már minden törekvése arra irányul — mondja — hogy világosan és érthetően mindent megmagyarázzon.

A tanuk között kihallgatták Klein Krisztina édesanyját. Klein Krisztina volt tudvalevőleg Kürten első áldozata.

és elsőnek Ehr Mária holland nőt hallgatták ki, aki elmondja, hogy Düsszeldorfbán 1929. szeptember 26-án egy ötöt utcában megismerkedett egy férfivel, aki a Rajna-partra kísérte.

Itt a férfi rávetette magát és le akarta vágni a fejét.

Segélykiáltásaira azonban a támadó elmenekült. Tanu nem ismeri fel támadójában Kürtent, ezt azonban elsősorban annak tulajdonítja, hogy az utcán akkor nagyon sötét volt.

A tárgyalást ezután másnapra halasztották.

A szerencsétlen anya elmondja, hogy lakásának legutolsó szobájában éppen lefektette legkisebbik fiát, amikor az első szobából tompa hörgést hallott.

Kisietett és ekkor ott látta a tizenkétéves Krisztinát véresen az ágyán.

— Lehetséges — mondja a tanu — hogy Kürten még a szobában tartózkodott, amikor kisléányomhoz siettem, a látványtól azonban elvesztettem eszméletemet és így időt adtam neki a menekülésre.

A tárgyaláson résztvevő orvosszakértők minden igyekezete odairányul, hogy megtalálják a düsszeldorfi emberállat rejtélyének pszichológiai kulcsát.

nek, hogy menekülők maguk sem akarják magukkal cipelni.

Máglyát raknak belőlük és elégetik. Egyre több máglyatűz lobog a bányatelepek környékén. Mindennel leszámolt emberek állják körül, a vésztűzeket, olyanok, akik már nem is tudják sajnálni a távozásuk miatt tönkremenő kereskedőket és iparosokat. Letargikusan vonogatták a vállukat: „Nem tehetünk róla, a bánya az oka mindennek”.

Részleges kormányválság Ausztriában

Bécs, április 15.

Dr. Resch, népjóléti miniszter ma váratlanul benyújtotta lemondását. A lemondás állítólag azért következett be, mert súlyos nézeteltérések támadtak Resch és a keresztényszocialista párt között. A válság elsímitásáig a népjóléti minisztérium vezetését ideiglenesen Ender kancellár vette át.

Vagyondézsma, vagy vagyonrevízió?

Bukarest, április 15.

Néhány nappal ezelőtt, amikor Titulescu első ízben nyilatkozott programjáról, riasztó hír került a sajtóba. Titulescu ebben a nyilatkozatában állítólag kijelentette, hogy vagyondézsma akar elrendelni.

Hogy ez mit jelent, különösen a mai gazdaságilag erősen leromlott viszonyok között, azt könnyű elképzelni.

A vagyondézsma híre rendkívül nagy nyugtalanságot keltett annál is inkább, mivel Titulescu, 1922-ben, amikor tudvalevőleg pénzügyminiszter volt, már felvetette egyszer a vagyondézsma gondolatát és így a mostani hír nem látszott alapatlannak.

A vagyondézsma hírének súlyos következményei keletkeztek. Egyes helyeken, különösen Bukarestben, azok, akiknek jelentősebb pénzbetétei voltak a bankokban, külföldre utalták át pénzeiket, hogy az esetleges vagyondézsma ne találja összegeiket az országban.

Természetesen az ország adott pénzügyi helyzetében újabb tőkemenyiségeknek az elvonása egyenesen katasztrófális lehet és éppen ezért hivatalos körök azonnal közbeléptek, hogy a nyugtalanságot eloszlassák. Kutatni kezdtek, hogyan került forgalomba a vagyondézsma híre, és megállapították, hogy Titulescunak egy olyan kijelentését magyarázták félre, amely a vagyonok eredetének megállapítására vonatkozott.

Amint ismeretes, annak idején a Maniu-kormány is felvetette a vagyonok eredetének megállapítását, azonban Maniueknak ez a kormányprogramponjtja elmaradt, viszont Titulescu szükségesnek tartja, hogy azok, akik nem rendes úton, illetőleg visszaélések által szerezték magy vagyonokat, az ország mai helyzetében hozzanak áldozatot. Szóval, amolyan purifikáció felé akar Titulescu.

Más verziók szerint Titulescu a mai adórendszert akarja megváltoztatni oly módon, hogy azok, akik könnyen szereztek vagyonukat, valahogy progresszív alapon nagyobb adót fizessenek, mint azok az adóalanyok, kik rendes úton jutottak el vagyonuk jelenlegi nivójához.

Tény az, hogy hivatalos körök a leg-határozottabban cáfolják a vagyondézsma-ról szóló hírt.

Ingyenes menekülés a Zsilvölgye éhezőinek

Máglyatűzek buiorokból, amelyek megvilágítják a szénvidék borzalmas gazdasági katasztrófáját

Déva, április 15.

A Zsilvölgye katasztrófája feltartóztatlanul siet a végkifejldés felé. A legutóbbi munkáselbocsátások hatalmas tömeget mozgattak meg és indítottak utnak más vidékek felé, ahol talán inkább akad számukra megélhetési lehetőség.

A sikeresen keresztülvitt bérleszállítás, a munkanapoknak het két-három napra való korlátozása és a zsilvölgyi helyzetet jellemző általános bizonytalanság azonban még azoknak a számá-ra is kétségbeesítővé és reménytelenné teszi az életet, akiket a bányatársaságok egyelőre munkában hagytak.

Ez magyarázza meg azt, hogy a Zsilvölgyéből való ingyenes menekülési lehetőséget olyanok is megragadják, kik nem kerültek feketetáblára s ideig-óráig talán még hurcolhatnák keserves bányász-sorsukat.

A tömeges elköltözés azonban váratlan és katasztrófális következményeket eredményezett a zsilvölgyi kereskedők és iparosok kárára.

A nyomor ugyanis halmozódik.

A Zsilvölgyéből idegen vidékekre, az ország különböző helyeire szétszóródó mun-

kasság sok milliós adósságot hagy hátra a kereskedőknél és iparosoknál. Bányavidékeken mindig szokásos volt az, hogy a kereskedők és és iparosok a bányász várható fizetésére hiteleztek. A Zsilvölgye egyre romló helyzete csak növelte a kihitelezéseket, hiszen

a bányászok legnagyobb része éhenhalt volna, ha nem kaphat hitelbe élelmi-szert.

Sok-sok család hetekre előre felélte a várható fizetését. Aztán jöttek az elbocsátások, az adósságot kifizetni már nem lehetett. És ezek most eltávoznak a Zsilvölgyéből és velük együtt még sok olyan, aki nem remélheti, hogy adósságát megcsappant fizetéséből valamikor is ki tudná fizetni.

Az érdeklét kereskedők és iparosok kétségbeesetten minden eszközt megragadtak, hogy kihitelezéseiket behajthassák.

Bíróiag tiltatták le a kereseteket, azoknál azonban, akiket a vállalatok elbocsátottak, vagy akik elbocsátás nélkül menekülnek, már nincs kereset, nincs mit lefoglalni. Az elköltöző bányászcsaládok ingóságai pedig annyira értéktele-

(Minden jog fenntartva.)

(55-ik közlemény)

Csak a jóságos Rozit kinözzák ördögi bizalmatlanságok. Ő látja az öregasszony arcán a végső szenvedések emlékeit. Magával hozza Maró Stefániát is, bele sutogja gyanakvásait a fiatal özvegy füleibe.

— Ne kiisere az Istent, Rozi néni... Nem kísérti, nem beszél senkinek, de nincs is szükség arra, hogy ő világosítsa meg az asszonyok agyát. Az a bizonytalan izgalom, mely előtötte a falut, mely arra készítette az asszonyokat, hogy összejárjanak, óraszám tanácskozzanak, fecsegyenek, pletykáljanak s mégis azzal az érzéssel válnak el egymástól, mintha nem beszéltek volna eleget, ez az általános, megfoghatatlan nyugtalanság kezd határozottabb alakot ölteni.

Szép, csendes, nyugalmas halál volt, két nappal a temetés után mégis azt mondja egyik a másiknak, hogy nincs itt valami rendben.

Semmi okok, semmi alapok arra, hogy furcsákat gondoljanak. De ebből a semmiből csodálatosképpen mégis megszületik a gyanu. Mint ahogyan valaha az alaktalan, tömegtelen ősködből kiformálódhatott a világegyetem, vagy ahogyan az égből a földre alázuhanó kristálytiszta esőcseppben önmagától kitermelődik az első mikroszkopikus lényecske.

Egyik sem hallott sehol semmit. Egyik sem látott sehol semmit. De az ösztönök világából tudatra támad az, önmagától és egyszerre, hogy valami ismeretlen, titokzatos erő működik a faluban.

Mintha valaki láthatatlan testtel és hallhatatlan léptekkel sétálna fel s alá a Nagy-utcán. Nincsen husa, hangja, szaga, sem árnyéka, sem bábának nyoma. Mégis itt van, szimatolják a lelkük fenekén, érzik, zavarja őket.

Először csak éppen említik a dolgot. Képekben. Közvetve. Körülményesen.

— A Szijj Julinak beütött...
— Be...
— Irdekes...
— Nagyon irdekes... furcsa...
Tehát furcsa. Hogy a Szijj Juli ilyen szerencsét csinált. A férjéről senki se beszél. Lipka Pál nincs benne a számításban.
A következő este már azt mondják:
— Sokan halnak....
— Nagyon sokan....
— Oka lehet....
— Én is azt hallom.

Olyan ez a beszélgetés, mint az északi szél. Apró, törékeny sóhajokkal kezdődik és az orgona középső sípjainak mély dörgésébe hullámszik át.

Öt-hat nap múlva már egészen nyíltan beszélnek a dolgot. Nemcsak a Puskás Áronné halálát, hanem az öreg Patakiét, Takács Lajosét, sőt Cser Jusztinét is. A sejtelen finom tapintóérzékevel rátaláltak az igazságra, az emlékek tárházából hirtelen kikeresik a megfelelő adatokat, összegeztetik őket s lassankint csaknem a valóságnak megfelelően alakul ki a kép.

Nyíltan beszélnek, de csak egymás között. Minden asszony úgy érzi, hogy nem tartozik ez a dolog a férfiakra. Mi közük lehetne például ahhoz, hogy a jóságos Rozi hogyan intézte el élet-halálra szóló vitáját az emberével? Vagy ahhoz, hogy a szegény Kürti Anna mennyit szenvedett, míg erre a keserű utra tért Cser Jusztinkával?

Még azok sem nagyon említik a férfiaknak, akik borzadnak a dologtól.

Egyrészt azért, mert a jobbhiszeműek egyáltalában nem adnak hitelt neki. Fantáziájuk és erkölcsviláguk képtelen felfogni az iszonyatot. Másrészt azért, mert ha hinnék is, akkor az emberük mosolyogná meg őket. Legyintenének a kezükkel. Asszonybeszéd.

Astra (Apolló) Mozgó

Brassó

Szerdán és a következő napokon a nagysikert aratott

„Öfensége a szerelem”
címmű hangos éneklő film,

Jön

„A gárdahadnagy”

6. OLDAL

Egy hét alatt kibontakozik előttük az éjszínű játék.

Kétségtelenül a baba áll a középpontjában. Az ő keze tartja a láthatatlan szálakat, melyeket nem ismerhet föl senki. A doktor még csak nem is sejti, hogy valami különös történhetett.

Erősebb a Zsuzsa tudása, mint az orvosok tudománya.

Valaki kippattantja a szót, hogy arzin.

— Arzin.

Végigszalad az ajkakon, mint a futótiű.

Ismerik. Hallották. Használták.

De miben rejlik mágikus ereje, mely a bábát urrá tette élet és halál felett?

— Arzin!

Olyan ez, mint a bakkecske. Az egyszerű ember részére közönséges állat, de aki érti kiválasztani a megfelelőt, azt Luca éjjelen elrepíti Szent Gellért hegyére.

Fekete és megismerhetetlen csudákat rejtget magában az arzin.

Nem egyszerű mérge, nem gyilkos

Csunva hólabdázás az aradi vasutfelügyelőséggel, vagy

Jonescu tábornok ur vasutigazgatósdi játszik

Miminden történik az aradi vasutfelügyelőség körül

Arad, április 15.

Az aradi CFR-inspekcia áthelyezésével, — egyesek szerint megszüntetésével, — kapcsolatosan annyi feltevés, hír, értesülés látott már napvilágot, hogy senki sem tudja végeredményben, hogy mi is történik az aradi vasutfelügyelőség körül?

Alkalmunk volt pontos adatokat szerezni az ügy részleteiről és ezekből az adatokból ki-
tűnik, hogy

az aradi CFR felügyelőséggel csunya, rossz-
akaratu hógolyósdí folyik!

Egyelőre nincs arról szó, hogy a vasut-
felügyelőséget elvigyék Aradról. Egyelőre Jonescu tábornok ur csak régi elgondolásait való-
sítja meg, súlyos kiadások, investíciók árán.

Hogy Jonescu tábornok-vezérigazgató in-
tencióit megértjük, ismernünk kell az alábbi körülményeket:

A tábornok, mint emlékezetes, már vezette egy ízben, — ha csak aránylag rövid ideig is, — a CFR ügyeit. 1925-os vezérigazgatósága idején, Jonescu tábornok első intézkedése arról szólt,

hogy a decentralizáció elve alapján meg-
szüntesse a vezérigazgatóságok rendszerét és 14 „inspekciát” létesített, az állampasutak ügyvitelére.

Ez a decentralizáció azt jelentette, hogy egy bevált rendszert szét kellett szaggatni, más-
részt viszont egész sorozat új tisztviselővel ter-
helte meg a CFR kasszáját, mert valamennyi inspekcia szinte ugyanannyi tisztviselővel dol-
gozott, mint annak idején egy-egy vezérigaz-
gatóság és így a tisztviselők száma megha-
torozódott.

Hogy Jonescu tábornok „átszervezése” mi-
lyen szakértelem híján történt, azt a legjobb-
ban bizonyítja az aradi, illetve temesvári pél-
da. A tábornok ugyanis úgy intézkedett, hogy az aradi vasutigazgatóságot nem csak, hogy megszüntette, de a helyébe felállítandó in-
spekciát is ketté osztotta.

Az aradi vasutigazgatóságot 1875-ben léte-
sítették, azon egyszerű oknál fogva, mert Arad az ország egyik legfontosabb vasúti cso-
mópontja, amely 8 irányban ágazó vasútvon-
al és az ország két legfontosabb helyiérdekű vasutjának központja. Arad fontossága az im-
périumváltozással nem változott meg s a vá-
ros egyike lett azon három vidéki vasúti cso-
mópontnak, amely a román beosztás idején is vasutigazgatósági székhelyet kapott.

Ezt a helyzetet bolygatta meg 1926-ban Jo-
nescu tábornok és hozzá két balkéz! — A fontos aradi vasúti felügyelőséget ketté osz-
totta és az intézmény 3 osztályát áthelyezte Temesvárra, ahol a jogi-, forgalmi- és vontá-
tási osztályok számára évi 3 millióért épületek béreltek, jöllehet Aradon, — egyedül az or-
szágban, — saját palotája van a vasutigazga-
tó-üzletvezetőségnek.

Vizsont a tábornok ur tervei nem váltak be. Jonescu már nem vezette a CFR-t, amikor adatszerűen klttint, hogy

sem a megcsonkított aradi, sem a csonkán

fegyver, hanem komoly hivatást betöltő eszköz a baba kezében.

Végső esetben felelet a falu fojtogató gazdasági, családi, erkölcsi válságának megválaszolhatatlan kérdéseire.

Van, aki úgy veszi tudomásul az r-
zént, hogy megnyugszik tőle. Felemeli benne a női öntudatot, megerősíti ambi-
cióit, felfokozza minden szenvedélyét, vágyakozását.

Van, aki nem hisz a dologban.

S van, aki bensejében megrettenve utálkozik, tiltakozik ellene.

De tartozzon akár ide, akár oda, ön-
kéntelenül is hangsúlyosabban köszön Zsuzsának.

Egyik azért, mert nem vallja be még önmagának sem — sokat kaphat tő-
le.

Másik azért, mert — szorongó érzések mutatják — joggal tarthat tőle. Veszede-
elmes személy.

A baba csak ösztöneivel érzi fajsulya emelkedését. De azonnal ehhez képest vi-
selkedik, gondoskodik, öltözködik. — Hangja hordásában, bandza szeméinel pillantásában, tartásában, módjában benne van helyzetének végtelen fölénye.

Fent trónol Nagykomp társadalmi hi-
erarchiájának tetején.

XVI.

Forintos István, a gazdász odaát járt Obagon, a molnárral akadt vitás ügye valami örlelési különbözet miatt.

Naplementére hajlott, amikor elindult hazafelé. Amint kiért a folyópartra, töl-
csért formált a kezéből és átkiáltotta a tuloldalra:

— Hahó!... Gazi bácsi!... jöjjön a la-
dikkal!

egész, jöjjön ismét a három vasutigazgatóság rendszere, azzal a módosítással, hogy Arad el-
essen ettől az intézménytől.

Amíg azonban ezt az újabb sok-sok pénzt igénylő visszaszervezést végre lehet hajtani, a tábornok most ismét rug egyet Aradon, il-
letve a CFR tisztviselőin.

Most úgy rendelkezett, hogy az annak ide-
jén elhelyezett forgalmi- és pályafenntartási osztályt visszahelyezi Aradra s a másik két osztályt viszi át Temesvárra, a jogügyi osz-
tály mellé.

Vagyis itt is, ott is, kettős tisztviselői gar-
nitura lesz az egyes osztályoknál és a ketté-
operált inspekciák megint csak nem fognak tudni dolgozni...

Hólabda ez kérem, siralmas hólabda, amely sok-sok pénzt, energiát emészt föl és amely méltán viselhetné a címet: „hiábavalóságok hiábavalósága.” Avagy: „a tábornok ur vas-
utigazgatósdi játszik.”

(b.)

A csillagtúra után

Dr. Popovici Péter nagyváradi prefektus lemondásának különös magyarázata

Nagyvárad, április 15

A kormányválság hirtelen lecsapott bombája felverte a helyi politikai ber-
kek csöndjét. Egyszerre előkerültek az összes malomalatti helyi Lloyd-George-
ok és a kávéházak füstös larmájába oly-
kor-olykor belevegyül egy-egy helyi po-
tentát dodonai jóslata. Így lesz, úgy lesz, kavarják, keverik a politikai recep-
tet itt a Körös partján, a politikus pati-
kusok és a politikai hangzavarból szen-
záció erejével csendült ki a hír, amely arról értesít, hogy

dr. Popovici Péter, bihari prefektus, — mint megírtuk — még pénteken táv-
iratilag bejelentete Mihalache belügy-
miniszternek prefektusi állásáról való lemondását.

Hogy mi birta rá Popovici prefektust el-
határozására, bizonyosat senki sem tud, azonban közeli barátai előtt úgy nyilat-
kozott, hogy

semmilyen körülmények között nem változtatja meg elhatározását, mégha a kormányválság a nemzeti paraszt-

A révházból fiatal menyecske lépett ki.

— Várjon kend.... mingyárt gyün ids. apám!

A gazdász leült a partra és nézte a Ti-
szát.

A nyár kellős közepén voltak, alig né-
hány nappal Péter-Pál után. Tikkasztó volt a forróság, ámbár már közeledett az este s az égi korong a nyugati horizont pereméről küldözgette utols., fáradt su-
garait a földre. A Tisza rőt arany fény-
ben csillogott ezektől a halódó sugarak-
ból. Néha egy-egy nagyobb harcsa fel-
bukott a víz színén és megvillogatta pik-
kelyeit a nap ragyogó, vereslő aranypo-
rában.

A menyecske a másik oldalon óva-
san lement a mart széléig és egy korsót telemerített vízzel.

A gazdász szerette ezt a folyót, ezt a televényt, a rajta lakó embereket, az egész elzárt, magányos Tisza-hajlatot. Külöi hangulatba ringatódva nézett át a folyón és figyelte a menyecske kecses meghajlását.

„S kors át mig telemerítette Ránézett át s aztán ment sietve”

— jutottak eszébe Petőfi sorai.

Neki is fülebe jutottak azok a men-
demondák, hogy az emberek kezdenek nem természetes halállal kisenvedni Nagykompon.

Bámulta a menyecskét, amint a kor-
saját vidáman lóbálta s finom alkatu, hóféher combjai megfeszültek a part meredélyén!

Ez lenne az a nép, mely nem rettenne vissza a gyilkosságtól?

Lehetetlen!

egész, jöjjön ismét a három vasutigazgatóság rendszere, azzal a módosítással, hogy Arad el-
essen ettől az intézménytől.

Amíg azonban ezt az újabb sok-sok pénzt igénylő visszaszervezést végre lehet hajtani, a tábornok most ismét rug egyet Aradon, il-
letve a CFR tisztviselőin.

Most úgy rendelkezett, hogy az annak ide-
jén elhelyezett forgalmi- és pályafenntartási osztályt visszahelyezi Aradra s a másik két osztályt viszi át Temesvárra, a jogügyi osz-
tály mellé.

Vagyis itt is, ott is, kettős tisztviselői gar-
nitura lesz az egyes osztályoknál és a ketté-
operált inspekciák megint csak nem fognak tudni dolgozni...

Hólabda ez kérem, siralmas hólabda, amely sok-sok pénzt, energiát emészt föl és amely méltán viselhetné a címet: „hiábavalóságok hiábavalósága.” Avagy: „a tábornok ur vas-
utigazgatósdi játszik.”

(b.)

A csillagtúra után

Dr. Popovici Péter nagyváradi prefektus lemondásának különös magyarázata

Nagyvárad, április 15

A kormányválság hirtelen lecsapott bombája felverte a helyi politikai ber-
kek csöndjét. Egyszerre előkerültek az összes malomalatti helyi Lloyd-George-
ok és a kávéházak füstös larmájába oly-
kor-olykor belevegyül egy-egy helyi po-
tentát dodonai jóslata. Így lesz, úgy lesz, kavarják, keverik a politikai recep-
tet itt a Körös partján, a politikus pati-
kusok és a politikai hangzavarból szen-
záció erejével csendült ki a hír, amely arról értesít, hogy

dr. Popovici Péter, bihari prefektus, — mint megírtuk — még pénteken táv-
iratilag bejelentete Mihalache belügy-
miniszternek prefektusi állásáról való lemondását.

Hogy mi birta rá Popovici prefektust el-
határozására, bizonyosat senki sem tud, azonban közeli barátai előtt úgy nyilat-
kozott, hogy

semmilyen körülmények között nem változtatja meg elhatározását, mégha a kormányválság a nemzeti paraszt-

SZÉKELY & RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. I.
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI
LESZÁLLÍTOTT GYÁR ÁRON
AJÁNLJÁK
A MODERN BUTORGYÁRTÁ-
REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLÉLT IS.

Közgazdaság

Tőzsde

1931. április 15.

Zürich (nyitás): Berlin 123.57, Amsterdam 208.40, Newyork 519.10, London 25.21 és fél, Páris 20.931 és háromnegyed, Milánó 27.17 és egynegyed, Prága 15.34 és fél, Budapest 90.53, Belgrád 912.70, Bukarest 309 és egynegyed, Varsó 58.20, Bécs 73.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.30, Zürich 52.53, Newyork 167.75, Berlin 40.06, Bécs 25.63, Prága 4.88, Budapest 29.28, Milánó 8.81, Páris 6.63, Amsterdam 67.50, Belgrád 2.93.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák shilling 23.65, cseh korona 5, márká 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 63, dinár 3, pengő 29.50.

Sport

♦ A varsói Legja mindkét nap eldöntetlen eredménnyel mérkőzött Bukarestben. Bukarestből jelentik: A Legja együttese, mely két napon át a román fővárosban vendégszerepelt, első nap 2:2 (1:0) arányban végzett az Unirea Tricolor ellen. — A második meccse ugyancsak eldöntetlen eredménnyel 1:1 (1:1) arányban zárult a Juventus-al szemben. — A varsói footballcsapat nagyon kellemes benyomást keltett Bukarestben. — A lengyel vendégek meghívták az Unirea Tricolor csapatát a pünkösti ünnepekre két napos varsói vendégtúrára, amelyet a bukarestiek természetesen örömmel elfogadtak.

SZEKELYUDVARHELY:

SzME—SzKK 5:0. Barátságos mérkőzés.

MEDGYES:

Vitrometan—OMTE 5:1. Bajnoki mérkőzés. Bíró Curea.

Brassói „utcai-csapatok” mérkőzései:

Bástya (Külváros)—Rapid (Raktárház-utca) 2:0 (0:0).

Vénus (Derestyei-ut)—Spárta (Cenkalja) 1:0 (1:0).

♦ Hogy is volt csak a marosvásárhelyi „nemzetközi mérkőzés”? Marosvásárhelyről írják: A budapesti FTC—Mures mérkőzésének eredményét röviden már közöltük. — A vendégcsapat 1:0 arányban győzött. A Mures egy pillanatig sem volt komoly ellenfele az amatőr FTC-nek, ami még tetézte a marosvásárhelyi közönség kiábrándulását az ilyen „nagy programok”-tól. Az üzleteskodó rendezőség ugyanis elmulasztotta felvilágosítani a Vásárhely és vidéke sportközönségét, hogy nem a profi FTC megy le Vásárhelyre, hanem az amatőr bajnokság hatodik helyezettje, így a közönség a 140 lejes helyárakért egy huszadrangú mérkőzést kapott. S mert Vásárhelyen a legtökéletesebb a sportdiktatura, a meccset egy olyan bírójelölt vezette le, aki soha életében sipot a szájában nem fogott. — Az AFAR bírót éppen úgy kizárták a meccsről, mint a sajtó képviselőit. Vásárhelyen betette az ajtót ez idényre ez a „sláger” vállalkozás. A közönség teljesen kiábrándulva távozott a mérkőzésről.

Szerkesztői üzenetek

T. T., Máramarosziget. Mit kell tenni, hogy a tyukok ne tépjék ki egymás tollát és ne egyék meg? Két-három hétre elkülöníteni a verekedőket, s mindenestre azt, melyről megfigyelés után kintünk, hogy utazik a társa, vagy társai tollára. Az ilyen tyuknak összetört tojáshejat és huslisztet kell adni. Ügyelni kell, hogy lehullott toll ne maradjon a pajtában, mert a toll végében lévő zsírt vágják egymást. Ez rossz szokás a tyukoknál, mely, ha elfajul, második természetű válik. — A tyukászat minden nemében különben az Aviculutra, (Arad, Strada Dorobantilor 12.) ad szaksterü felvilágosítást.

K. I., 052011. A dolgoknak ebben a stádiumában, s a részletek pontos ismerete nélkül nem szólhatunk bele az ügyében, de hiszen, mint írja, van Önnek jogi képviselője, tehát az hivatott rá, hogy az Ön érdekeit megvédje. Ezt ne is mulassa el, mert ebben az utasztásban könnyen eltévedhet, ha nincs jogi tanácsadója.

7283. sz. előfizető. Tessék pontosan megírni, milyen időpontról van szó, mert az 1926-tól 1931-ig terjedő idő nagyon is általános, de egyébként bármely bankban megmondják Önnek. Átlag 33—35 lej volt egy svájci frank.

B. A. Ha mentőorszójáról van szó, (mert ezt nem tetszett megírni), akkor nem nyert.

TENISZ-labdák Lei 45.-től
-ütők 500.-től
felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó. Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Kit terhel a felelős-ég?

Nem lehet megmenteni az erdélyi gyógyszerészek vagyonát

Elgúncsolták az UFA-DEMED Rt. szanalására megindított akciót. Április 25-en rendkívüli közgyűlést tart Kolozsváron a gyógyszerész-szindikátus

Kolozsvár, április 15.

Az erdélyi és bánáti gyógyszerészi kar még mindig nem tért magához abból a kábultságból, amelyet a nehezen összekuporgatott pénzből megteremtett UFA-DEMED gyógyszer-nagykereskedelmi vállalat fizetéseképtelensége okozott. Az 1930. augusztusában megtartott közgyűlésen a hites könyvszakértő még több, mint egy millió lejes nyereséget helyezett ki-létásba és decemberben a vállalat már immobil, később fizetéseképtelen lett.

Hogyan jutott az UFA-DEMED ebbe a helyzetbe, hogy banktartsása majdnem egyenlő az alapítókéval? És hogyan lehet az, hogy a fenyegető összeomlást senki sem vette észre?

A gyógyszerészek hivatalos lapja idézi Roxin Józsefnek, az UFA-DEMED vezérigazgatójának a vállalat március 29-iki közgyűlésén tett nyilatkozatát, amelyben

az összeomlást azzal magyarázta meg, hogy Pamfil György, professzor 1930. tavaszán 8 millió lejt ígért az UFA-DEMED részére, abból a célból, hogy alapítókéjét 12 millió-ról 20 millióra emelje fel.

Ezt az összeget a gyógyszerészkollégiumok útján beszedendő tagdíjakból akarta Pamfil professzor az ő rendelkezésére bocsátani és garantálta azok feltétlenül behajtását. Roxin vezérigazgató szerint, az UFA-DEMED tulmérétezésénél ezt az ígéretet készpénznek vette, mert

eszébe sem jutott kételkedni abban, hogy Pamfil professzor, aki a miniszter bizalmának mindig hangsúlyozott feltétlen letéteményese, a gyógyszerésztörvény megalkotója és az Institutul Chimico Farmaceutic igazgatója volt, nem lesz képes az ígértét betartani.

EGY MEGOLDÁS, AMELY MEGHUSUL

Közben a kényszeregyezésbe jutott vállalatnál újabb események zajlottak le. A március 29-iki közgyűlésen Sonntag igazgatót, az UFA-DEMED külföldi hitelezői egyesületének, a bukaresti Spedrog cégnek egy delegáltját visszahívták, miután rövid működése alatt a többi hitelezők rovására külön előnyökhöz jutatta az általa képviselt I. G. Farbenindustrie és más német gyógyszer-céget. Helyébe a hitelezők Stern Hermann tették meg az UFA-DEMED teljhatalmu vezetőjévé.

A gyógyszerészek szindikátusa, amely, mint testület, körülbelül 4 millió lejjel van érdekelve a vállalatnál, ekkor tárgyalásokat kezdett annak érdekében, hogy a kényszer-egyezség ideje alatt új tőke bevonásával módot keressen a biztosnak látszó reorganizálásra.

Az akkori státus szerint ugyanis a vállalat aktívái, — a temesvári székházon kívül, a melynek másfélmillióra leírt értékét a leépített tizen tisztségviselő kifizetésére szánták, — 25 milliót, passzívái pedig 23 milliót tettek ki. A 60 százalékos kvóta elfogadása esetén a passzívák összege 14 millióra csökkent volna, vagyis akkor az aktívák 11 millió, vagy passzívista számítás szerint is 8—6—4 millió megmarad és ehhez az egyik kolozsvári nagy drogéria 3 és fél milliót adott volna. Ezzel a

Két új ifjusági könyv!

G. 11.

Komáromi János: Szep vagy Magyarország

(Nagy albumalak diszkötésben) 250 Lei

Móra Ferenc meséskönyve:

Hol volt, hol nem volt

(Nagy albumalak diszkötésben) 220 Lei

A legszebb ajándék: a jó könyv.

Brassói Lapok Könyvosztálya

megoldással, amelyhez hozzátartozott volna a részvényeknek 20—30 százalékra való lebélyegzése is, a gyógyszerész-szindikátus megszerezte volna a reorganizált vállalat 50 százalékos érdekelttségét és laikus kezek helyett üzletemberre akarta bízni a vállalat vezetését. Ehhez

a szanalási tervhez, amely a gyógyszerészek pénzének megmentését célozta, az UFA-DEMED igazgatósági tagjainak több, mint 80 százaléka, írásbeli hozzájárulását adta.

KÖZBELEPNEK A NÉMET GYÁROSOK

Ekkor azonban megmozdultak azok az erők, amelyeknek a vállalat reorganizálása nem konvenniált. Első sorban

a német hitelezők teljesíthetetlen követeléseivel.

Mi lesz a közgyűlésen?

A gyógyszerész-szindikátus kivonulása alapján

az UFA-DEMED kolozsvári központjának teljes berendezését és árukészletét levitték Temesvárra, a szindikátus pedig április 25-re rendkívüli közgyűlést hívott össze Kolozsvárra, az UFA-DEMED-ből való kiválás és a vállalatot kötött megegyezés ratifikálására.

Ha a közgyűlés ratifikálja a történeteket, akkor az erdélyi gyógyszerészek végleg elvesztik a részvényekbe befektetett 3 millió lejt és azt az 1 milliót is, amelyet a bánáti gyógyszerészek adományoztak UFA-részvényekben a szindikátusnak, de ezáltal szabadulnak minden további obligó alól. Nem lehetetlen azonban, hogy a hitelezők jobb belátásra jutnak időközben. Gyógyszerészi körökben ugyanis nagy megütközést keltett, hogy különösen a német gyárak reprezentán-

A Sonametan újra nyeregben

Két évre visszamenőleg a fogyasztókon akarják a földgáztársaságok az árukülönbözetet behajtani

A Maniu-kormány földgáz örvényének következménye. Megbukott a kormány, jöhet a megtorlás

Torda, április hó 15

Ismeretes az a harc, amely a földgáz miatt a „Sonametan” vezérigazgatója: Motas és a Maniu kormány között támadt. Motas nem akarta elismerni kormány ellenőrzési, illetve ármegállapító jogát és nem tudott belenyugodni abba, hogy a kormány két évvel ezelőtt: 1929 március 15-én a földgázárakat leszállította. Emiatt pert is indított a kormány ellen. Ez a per az alsóbbfokú bíróságok előtt a kormány javára dönt el. A legfelsőbb bíróság:

a Semmitőszék előtt azonban Motas lett a győztes.

A bíróság kimondotta, hogy a kormánynak nem volt joga ahhoz, hogy a társaság ügyeibe ilyen messzemenőleg avatkozzék bele, hanem csak legfeljebb ellenőrzési jogot gyakorolhat a társaság felett.

A legfelsőbb bíróság eme döntésével a „Sonametan” ismét szabad kezét kapott a földgáz felett, amelyet sietett is azonnal a maga előnyére és a földgázfogyasztók kárára kamatoztatni. Nevezetesen a döntés után azonnal hozzálátott ahhoz, hogy

azt a különbözetet, amely a régi ár és a miniszterium által megállapított új ár között fennáll, két évre visszamenőleg a földgázfogyasztókon felhajtja.

A társaság már megkezdte a különbözet számlázását. Éppugy utasítást kapott a „Torda városi Földgáz Rt” is, hogy a városi földgázvezetékbe bekapcsolt fogyasztókkal hasonló módon járjon el.

Követelését a társaság arra alapítja, hogy a miniszterium ármegállapító jogát

sekkel állottak elő, mert azt hitték, hogy makacsságukkal nem 60, hanem 80 és 100 százalékos kielégítést tudnak elérni, a gyógyszerész-szindikátus mögött álló új érdekelt-ség révén.

Követeléseikkel az UFA-DEMED összes régi bűneit az új érdekeltségre akarták háritani. Ezenkívül rossz szemmel nézték egyések a kolozsvári céggel való összefogást, mert üzleti érdekeik szempontjából és a kereseti lehetőségek terén is féltették a maguk korlátlan befolyását. A szanalási tárgyalások ezzel a csoporttal még meg sem indultak, máris kijelentették a tagjai, hogy az új tranzakcióhoz nem járulnak hozzá. A terv megfűlésében erősen közrejátszott a temesvári gyógyszerészek egy részének a magatartása is, amely

a Bánát részére megmenthetőnek tartja az UFA-DEMED céget és lokálpatriótizmusból sem venne szívesen olyan megoldást, amely által a vállalat központja Kolozsvárra kerülne át

és ezért azt követelték, hogy a szindikátus fizesse ki az általa jegyzett részvények másik felét is, amellyel adós maradt. Miután a szindikátus ezt nem tehette meg, a választmány elhatározta, hogy kivonul az UFA-DEMED-ből. Ugy a bánáti, mint az erdélyi gyógyszer-érdekeltiségek kölcsönösen lemondanak egymással szemben minden követelésükről, a bánátiak kezén maradó vállalat pedig igyekezzék majd a rendelkezésére álló két év alatt összeszedni magát.

sai, akik százezer üzletet bonyolítottak le a gyógyszerészek keresztlé, a szanalási tárgyalások során a gyógyszerészek érdekei ellen foglaltak állást és csak olyan mértékben mutattak hajlandóságot az UFA-DEMED szanalásának elősegítésére, amíg a követeléseiket egészen megkapják. Emiatt

gyógyszerészi körökben egyöntetű állásfoglalásra készülnek a külföldi gyárakkal szemben.

Azonkívül a fejlemények sem elégitik ki a hitelezőket, akik Stern Hermann igazgató kijelentése szerint ma már 60 százaléknál alacsonyabb kvótával is hajlandók megelégedni és így nem lehetetlen, hogy a május másodikára összehívott hitelezői értekezletet elhalasztják és a további 30 nap alatt esetleg még is sikerül olyan megoldást találni, amely biztosítaná az erdélyi és bánáti gyógyszerészek altruista vállalatának fennmaradását.

Kongresszust tartanak a vidéki bankok

Bukarest, április 15.

A bukaresti székhellyel működő Vidéki Bankok Szövetsége, amelynek elnöke Conanda tábornok, április 24 és 25-én kongresszust tart Bukarestben, amelyre az összes vidéki pénzintézeteket meghívta a szövetség, tekintet nélkül arra, hogy kisebbségi vagy többségi vidéki pénzintézetről van-e szó. A kongresszus célja az, hogy a vidéki bankok helyzetét megvitassák különös tekintettel az életbeléptetett uzorakamatell-ni törvényre. A kongresszus iránt jelentős érdeklődés mutatkozik.

KÜRTEN

Irta: DIENES LASZLÓ

Berlin, április 15.

Egy esztendeje, hogy végre hosszu, sikertelen nyomozás után véletlen segítségével kézrekerült Kürten Péter személyében a düsszeldorfi tömeggyilkos, aki több mint egy éven keresztül rettegésben tartotta a szép, modern német város egész lakosságát s aki ellen másfél évig tehetetlen volt nemcsak Düsszeldorf és Berlin rendőrsége, hanem akinek a legjobb angol detektívek sem tudtak nuonára jutni. A düsszeldorfi rejtély, mely annak idején oly erősen foglalkoztatta nemcsak Németország, hanem az egész világ közvéleményét, most még egyszer napirendre kerül s már a külföldi újságírók egész raja érkezett meg Düsszeldorfba a kriminológiai szempontból különösen érdekesnek ígérkező tárgyalásra.

Kürten Péternek szerencséje volt abban is, hogy oly sok és nehéz büntény terhelte lelkiismeretét. A halálos ítélet egy tízedéért is biztos lett volna s egy egyszerű gyilkos, már régen megkapta volna büntetését. Ellenben a Kürten peranyag előkészítése olyan bonyodalmas munkát igényel, mely éppen egy esztendőig tartott. Nem csoda, hiszen ezerkétszáz különböző nyomot kellett végig követni, hogy ellenőrizni lehessen Kürten halálát.

Az elmegyógyászok már nyilatkoztak: a gyilkos kétségtelenül egy magában egyedülálló szexuálpatológiai tünetmenny, azonban mégsem tekinthető olyan megbajosnak, aki tetteiért nem volna felelősségre vonható. Ez azt jelenti, hogy Kürten nem fogják életfogytiglan elmeorvosintézetben őrizni, hanem rövidesen felkasztyák. Nem lehet kétséges, hogy Kürten olyan valaki, akitől meg kell szabadítani a társadalmat s ha nem gyógyítható, túlzott szentimentalizmus volna ez esetben a halálos ítélet ellen tiltakozni.

Hiszen alig van párja Kürten Péternek a kriminológia történetében. A legrettegetesebb ember-szörnyek egyike, amelyekről a világ biunkronikája, megemlékezik. S a furcsa az, hogy legalább is azok után, amit eddig tudunk róla (a gyaláson fog kitiúnni, hogy ez az unprezsió megállja-e a helyét), Kürten Péter, ha rettenő is, nem iszonyatos. Az utálat és a borzalom főelemét hiányozni érezzük nála: a tudatos kegyetlenséget. — Olyan, mint aki egy megrögzött gondolat hatása alatt, szinte öntudat nélkül hajította végre rettenetes tetteit. Erre mutat az elkövetés egyszerűsége is, amely éppen az oka volt, hogy olyan sokáig felderíthetlen maradt. Nem komplikáltan kitervezett gyilkosságok, hanem egy ellenállhatatlan kényszer alatt, ösztönösen végrehajtott tettek. Egy beteg szadista tetteit, akit betegsége arra kényszerít, hogy időnként kimenjen a lakásából s vért ontson.

Másfél évig gyilkolt ez az ember. Európa egyik legmodernebb városának sűrűn lakott részében, egymás után nőket, gyermekeket. Tíz asszony és gyermek vérzik el kése és kalapácsa alatt, másik tíz szabadul kezei közül kisebb-nagyobb sebekkel. Először egy leányt találnak mély fejszebekkel, vérben egy kerítés mellett. Az első áldozat. Hosszabb szünet után Flingerben rátámad egy idősebb nőre s leüti e szavakkal: „Csend, egy szót se!” Pár leányt, Rosa Ohlingert haláléhszúrással meggyilkoltan találják meg, leöntve petroliummal, jeleivel annak, hogy a gyilkos el akarta égetni áldozatát. Ot nappal később ugyanolyan módon leszúrnak egy részeg öreg embert. Rudolf Scheer gépészt.

Azán hosszú csend. A gyilkosnak semmi nyoma. A rendőrség tehetetlenül áll a gyilkosságokkal szemben. Még csak gyanítja az összefüggést. S fél évvel később, 1929 őszén, egyszerre újra kezdődik

a véres tettek sorozata. Tizennégy nap alatt három fiatal lány esik a gyilkos áldozatául. Augusztus 11-én összeszürkálva megtalálják Pappendell mellett Maria Hahn háztartási alkalmazottat. Huszonnegyedikén meggyilkolva találják két kis leányt Flehe-ben, Luise Lerzent és Gertrud Hamacherit. De már három nappal előbb, 21-én egyetlen egy estén egy ismeretlen tettes három járókelő ellen kísérel meg támadást: az áldozatok: egy Kornblum nevű kereskedő, Frau Mantel s egy munkásnő, Anna Goldhausen életveszélyes sebesüléssel szabadulnak meg kezei közül. Szeptember 30-án Ida Reuter prostituáltat Obercassel mellett a Rajnaréten halva találják. Kalapácsal ütötték agyon. Tizennégy nappal később rájönnek, hogy a huszonöt éves Elisabeth Dörriert Gerresheimban szintén kalapáccsal ütötték agyon. S november 7-én megtalálják a kis Gertrud Albermann hulláját husz ollótól származó szurt és vágott sebbel a testén.

S ugyanakkor a gyilkos el kezd levelezni a nyilvánossággal: ír a rendőrségnek, ír a lapokban, melyekben felfedi gyilkosságait. Pontos adatokkal, melyek alapján megtalálják az elrejtett hullákat. Rimes versben írja meg, hol ásta el Maria Hahn hulláját. „Pappendell lábainál a megcsillagozott helyen, ahol nem nő gaz s mely követ van jelölve, másfél méter mélyen fekszik egy hulla.” S mivel a rendőrség nem akarja figyelemre méltatni levelét, megisméli egy laphoz intézve. S a nagyobb hatás kedvéért hozzátesszi: „En gyilkoltam meg Gertrud Albermann is. Teteme a Haniel falnál fekszik”.

S ugyanaznap reggel a rendőrség megtalálja a megjelölt helyen a kis leány rémesen összeszürkált testét. Tehát a leveleket tényleg a gyilkos írta, már semmi kétség nem lehet felőle: úgy látszik, valami szörnyű vágy ösztönzi arra, hogy saját maga felfedezze rémséges tetteit. Mintha szadisztikus kielégülést sokozná s megismétné az emberek elszörnyülködése.

De a levelek dacára a rendőrség nem találja a gyilkost. Minden nyom a semmibevész el, már a legfantasztikusabb felfedéseket teszik a megrémült város rettegő lakói, akik estefelé már alig mernek kimenni az utcára. Mig végre egy véletlen folytán, egy eltévedt levél útján, melyben a gyilkos kezei közül szerencsésen megszabadult Maria Butlies leánya, hogy mint akarta őt is meggyilkolni, rájöttek a gyilkos személyére s sikerült éppen akkor elfogni, amikor palomása szörínt éppen egy újabb gyilkosságra készült.

Ez volt egy évvel ezelőtt. Azóta elkészítették a per anyagát s most kezdődött meg Düsszeldorfban a rémregény utolsó fejezete, mely talán meg fogja adni a lélektani megoldást.

Fájdá ommai tudaijuk, hogy a szerető jó feri, édesapa, testvér, fiu, sógor és rokon

Halász István

C. F. R géplakatos

leének 40-ik éveben rövid súlyos szenvedés után f. hó 14-én me szünet élni Drága halottunk hűt tetemét f. hó 16-án d. u 4 órakor fogjuk a Kert-u. 3 z. alatti gyászszobá b. bolárszegi rom káth. temetőbe rel. szertartás szerint örök nyugalomra helyezni.

Brassó, 1931 április 15.

A gyászoló család.

Ügyes

segédlányt

felvesz W. Fejér Sári kalapszalmonja. Brassó, Kapu-ucca 40.

Mireşul-Maren (Nagymíresen) jud. Satu-Mare az

országos vásár

április 23-án lesz.

Az

„EURÓPA”

kávéházban

szombaton folyó hó 18 án este a népszerű és közkedvelő

Glausiuss Tibor karmester vezetése mellett

luftballonos

tarka táncestély lesz reggelig

Asztalokat célszerű már most foglalni

3.77

Cserépkályhákat mélyen leszállított áron. kü önfele színekben. modellekben és nagyságban állandóan raktáron tartunk.

Átrakást és iavást olcsón végeünk. Zsolnai félagence falicsemék elsőrangú nirodságban, szegégek rendkívül olcsó áron és Wienerbergerpadlólapok különféle kivitelben állandóan raktáron.

Megtekintés vételkényszer nélkül!

Teracotta

Cserépkályha-lerakat és kályhás műhely

Brassó, Vasut-ucca 3. A.

Telefon: 7-94. Telefon: 7-94

Végkiárusítás Bologna Emil cégnél, Brassó, Buzasor 1.

Gyapju Cascha szövet	Lei	160
Gyapju női szövet	„	120
3 mtr. Fresco férfi szövet 1 öltöny	„	250
Női gyapju mellény	„	225
Floor férfi sockni	„	36
Double gyapju szövetek	„	350
Abrosz Damaszt 140 cmtr	„	80
Damaszt asztalkendők	„	25

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vételezés

Üzemképes mozigép, komplett olcsón eladó. Cinema „Ghimmes”, Ghimes Faget. 12565

ALBA-JULIAN sétatéri „Park” étterem és söröző, május elsejére betegség miatt átad. Érdeklődni: Kerekes Gyula bérlnél. 12477

Jobb és olcsóbb, mint a motorkerékpár a „Wanderer” kis autó. jó, tökéletesen kijavítva, üzemképes állapotban. Brassó, Fekete-ucca 67. 12573

Használt kizikocsit megvételre keresünk. Cimet a „Saxonia” Hirdetési vállalatnál kérjük megadni. 12582

Kazánt veszek 8—10 ezer liter ürtartalommal. Ajánlatokat részletes leirással Petroleum jeligére a brassói kiadóhivatalba. 12571

Bérbe vennék rövid kereszthúros zongorát Unio Club részére. Brassó. 12583

Hordozható (portable) írógépet keresek megvételre. Cím a Brassói Lapok szerkesztőségében. 12578

Eladó ház a Fövény-uccában. Érdeklődni Kolostor-ucca 11. Szücsnél. 12581

Lakás

GARCON-LAKAS, fürdőszobahasználattal (2 kertre nyíló szoba) butorral, vagy íresen, május 1-re kiadó. Sole Brassó, Str. Crisan (volt Lővész-ucca) 30. Postarét közelében. 12577

Fiatál házaspár keres 2 szobás modern lakást, lehetőleg a Belváros közelében. Cimeket kérjük „gyermektelen” jeligére a brassói kadóban leadni.

Keresek Brassóban 2 vagy 3 szobás, fürdőszobás lakást lehetőleg földszinten. Kőbánya-ucca, Gácsmajor környékén. Cimeket „Állandó 1931” jeligére a brassói kiadóba. 12579

KÉT SZOBA, konyha, fürdőszoba, központi fűtéssel, 2400 lejért azonnalra. egy 3 SZOBÁS, egy 2 SZOBÁS komfortos lakás, május elsejére központi fűtéssel, kiadók. Brassó Vasut-ucca 61. 12575

Allást nyer

Segédleányokat és tanulóknőiszabóságokhoz felvesz Bokor né. Brassó, Kapu-ucca 67. 12576

Jó kabátvarrónőket fölvesz a Divatszalon, Brassó, Cerna-ucca 2. sz. 12577

Szilágysági autóbusz menetrend

Érvényes 1931 február 20-tól.

ZALAU ŞIMLEUL-SILVÂNIEI—CAREI:

INDUL						ERKEZIK				
L.	II.	III.	IV.	V.		L.	II.	III.	IV.	V.
615	1030	12	13	18	Zalău	730	830	910	1315	1910
640	1110	1240	1340	1840	Vârşolt	650	750	830	1235	1830
715	—	—	1410	19	Crasna	715	—	—	—	19
845	—	—	1530		Ciucea	845	—	—	—	—
715	1130	13	14	19	Şimleul-Silvaniei	630	730	810	1215	1810
845	—	—	1530	—	Tâşnad	—	6	—	—	16
945	—	—	1630		Carei	—	5	—	—	15

É R K E Z I K

Károlyból vonat indul Érmihályfalva és Debrecen felé 1025.kor, Szatmár, M. Síkhet felé 1108 és 1714 órakor

CIUCEA ZALAU ŞIMLEUL-SILVANIEI:									
I N D U L					Ê R K E Z I K				
	L	II.	III.			L	II.	III.	
-	—	1416	17	Ciucea		845	1530	—	—
—	630	1530	1810	Crasna		715	1410	19	—
—	645	1530	1830	Vârşolt		640	1350	1810	—
	750	—	1900	Ză'au		615	13	18	—
	715	1615	19	Şimleul-Silvaniei		630	1330	1810	—
Ê R K E Z I K					I N D U L				

Csucsán azonnali csatlakozás Kolozsvárra a személyvonathoz 904 órakor 1005 Rapidhoz, délután 17 órakor gyorsvonathoz, és 1818 órakor személyvonathoz. Nagyvárad felé délután személyvonat 1546 órakor. Együttal bevária az összes nappali vonatok érkezését.

Mera & Comp.

Feletősszerkesztő

B. L. Kocsis Béla

a BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációjá nyo nása, Brassóban.

BRASSÓ—BRASSÓ, Kapu-ucca 56 58 (eletorinterurban; /szerk és kiadóhivatal) —77 és 82

BUCUREŞTI—Bukarest 1, Sárindar No. 6

Telefonszám 363 64 373 70

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félre 840, évente 1600 lej.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piafa Impăratul Traian 1 (Halmágyi Pál) — Dás: Str. 3. Barnaui 10 (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanţa 2 (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófárnermező részére Kolozsvár: Str. Duca arilor 7 (volt Timir-ucca) Neamanna (Gánc) — Marosvásárhely: Sztgyörgy-u. 6 (Szabó Jenő) — Nagyszeben: Str. Turului 13 Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jitza 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Papo Géza-ucca 15 (Csertész László) Szatmár- és Marosmezők részére — Szilágysáronlyó: (Hesperin Erőd) — Teneşvár: Gyárváros, Tigris-ucca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Reşele 1erfiand 25 (Deacs István)